

PREDLOG
Vlada Crne Gore

PREGOVARAČKA POZICIJA CRNE GORE
ZA MEĐUVLADINU KONFERENCIJU O PRISTUPANJU CRNE GORE
EVROPSKOJ UNIJI
ZA POGLAVLJE 14 – SAOBRAĆAJNA POLITIKA

Podgorica, septembra 2014.

I SAŽETAK PREGOVARAČKE POZICIJE

Crna Gora prihvata pravnu tekovinu Evropske unije (EU) obuhvaćenu poglavljem Saobraćajna politika koja je na snazi od 30. V 2013. i do trenutka pristupanja ne očekuje poteškoće u sprovođenju pravne tekovine EU u okviru ovog poglavlja.

Crna Gora ne traži trajna izuzeća niti prelazna razdoblja za sprovođenje pravne tekovine EU u okviru ovog poglavlja.

II ZAKONODAVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR

Strategijom razvoja saobraćaja Crne Gore od 2008. se utvrđuje stanje u svim oblastima saobraćaja, uspostavlja se koncept razvoja infrastrukture i transporta, definišu se dugoročni i oročeni ciljevi razvoja saobraćaja. Smjernice za takav razvoj postavljene su na nivou ciljnog sistema i bazirane su na principima bezbjednosti, intermodalnosti, primjene savremenih tehnologija, komplementarnog korišćenja svih vidova saobraćaja i racionalnog korišćenja raspoloživih kapaciteta i resursa u državi.

Strategija je ciljno orijentisana i zasnovana na viziji za 2018. koja uzima u obzir društveni razvoj, opredjeljenje Crne Gore ka članstvu u Evropskoj uniji, održivi razvoj saobraćajnog sistema i stabilne institucije. Saobraćaj ima direktan uticaj na pojedinačnu mobilnost i dostupnost bližih i udaljenijih oblasti, ali zbog svog značajnog uticaja na racionalno korišćenje vremena utiče i na kvalitet života ljudi u širem smislu. Bolja saobraćajno-infrastrukturna opremljenost Crne Gore omogućava da se više roba i usluga proizvodi, troši i izvozi.

II. a. Drumski saobraćaj

Zakonodavni okvir

Strategija poboljšanja bezbjednosti u drumskom saobraćaju (2010-2019) predstavlja stratejski dokument koji definiše smjernice bezbjednosti drumskog saobraćaja u Crnoj Gori, s mjerama koje je neophodno preduzeti da bi se ostvarili zacrtani ciljevi. Polazne osnove Strategije treba da posluže kao osnova reforme bezbjednosti drumskog saobraćaja, a mogu se prilagođavati u mjeri inoviranja i unapređenja sistema bezbjednosti. Strategijom se definiše razvoj i funkcionisanje sistema bezbjednosti drumskog saobraćaja u Crnoj Gori i izraz je njenog opredjeljenja da bude dio regionalnih i globalnih sistema bezbjednosti u drumskom saobraćaju.

Zakonom o prevozu u drumskom saobraćaju ("Sl. list RCG", br. 45/05, "Sl. list CG", br. 75/10, 38/12 i 18/14) su utvrđeni uslovi i način obavljanja djelatnosti javnog prevoza putnika i tereta u drumskom saobraćaju, pružanja usluga autobuskih i teretnih stanica, kao i prevoza za sopstvene potrebe. Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju i propisi za njegovo sprovođenje su djelimično usklađeni s **Regulativom 1071/2009** o uspostavljanju zajedničkih pravila koja se tiču uslova za obavljanje djelatnosti drumskog prevoznika, **Regulativom 1072/2009** o zajedničkim pravilima za pristup tržištu međunarodnog drumskog prevoza tereta,

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

Regulativom 1073/2009 o zajedničkim pravilima za pristup međunarodnom tržištu usluga prevoza običnim i turističkim autobusima koja mijenja Regulativu 561/2006, **Regulativom 361/2014** o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Regulative 1073/2009 u pogledu dokumenata za međunarodni prevoz putnika običnim i turističkim autobusima i o stavljanju izvan snage Regulative 2121/98 i **Direktivom 2003/59** o početnim kvalifikacijama i periodičnoj obuci vozača određenih drumskih vozila za prevoz tereta ili putnika, kojom se mijenja i dopunjuje Regulativa 3820/85 i Direktiva 91/439 i ukida Direktiva 76/914.

Zakon je u potpunosti usklađen s **Direktivom 2006/1** o korišćenju vozila unajmljenih bez vozača za drumski prevoz tereta, **Regulativom 3912/92** o kontrolama koje se sprovode unutar Zajednice u području drumskog prevoza i prevoza unutrašnjim plovnim putevima u pogledu prevoznih sredstava registrovanih ili stavljenih u saobraćaj u trećoj zemlji i **Regulativom 3916/90** o mjerama koje će se preduzeti u slučaju krize na tržištu drumskog prevoza tereta.

Zakon o ugovorima o prevozu u drumskom saobraćaju ("Sl. list CG", br. 53/2009 i 36/2013) uređuje ugovorne i druge obligacione odnose u oblasti prevoza putnika i tereta u unutrašnjem i međunarodnom drumskom saobraćaju. Zakon je djelimično usklađen s **Regulativom 181/2011** o pravima putnika u autobuskom prevozu i izmjeni Regulative 2006/2004. Zakon je u potpunosti usklađen s **Regulativom 4058/89** o utvrđivanju naknada za drumski prevoz robe između država članica.

Zakonom o bezbjednosti saobraćaja na putevima ("Sl. list CG", br. 33/2012) se uređuju pravila saobraćaja na putevima, obaveze učesnika i drugih subjekata u saobraćaju, ograničenje saobraćaja, saobraćajna signalizacija, oznake, znaci i naredbe kojih se moraju pridržavati učesnici u saobraćaju, uslovi koje moraju da ispunjavaju vozači za upravljanje vozilima, uslovi koje moraju da ispunjavaju vozila, posebne mjere koje se preduzimaju u saobraćaju i druga pravila i mjere kojima se obezbjeđuje bezbjednost saobraćaja na putevima.

Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima i propisi za njegovo sprovođenje su djelimično usklađeni sa sljedećim propisima Evropske unije: **Direktivom 2009/40** o tehničkom pregledu motornih vozila, **Direktivom 2000/30** o tehničkom pregledu komercijalnih vozila na putevima, **Direktivom 1999/37** o registracionim dokumentima za vozila, **Direktivom 91/671** o obaveznom korišćenju sigurnosnog pojasa u vozilima čija je najveća dozvoljena masa manja od 3,5 tone, **Direktivom 89/459** o dubini gaznog sloja pneumatika određenih kategorija drumskih vozila i njihovih prikolica, **Direktivom 92/6** o ugradnji i korišćenju ograničavača brzine za određene kategorije vozila, **Direktivom 2006/126** o vozačkim dozvolama i **Regulativom 2411/98** o znaku raspoznavanja država članica u kojima su registrovana motorna vozila i njihove prikolice u saobraćaju unutar Zajednice. Zakon je u potpunosti usklađen s **Direktivom 96/53** o utvrđivanju najvećih dozvoljenih dimenzija u unutrašnjem i međunarodnom saobraćaju te najveće dozvoljene mase u međunarodnom saobraćaju za određena drumska vozila koja saobraćaju unutar Zajednice.

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

Zakonom o radnom vremenu i pauzama u toku radnog vremena mobilnih radnika i uređajima za evidentiranje u drumskom prevozu ("Sl. list CG", br. 75/2010) se uređuje radno vrijeme i pauze u toku radnog vremena mobilnih radnika u drumskom prevozu putnika i tereta, vrijeme vožnje, pauze i odmori vozača, odgovornosti prevoznika, upotreba uređaja za evidentiranje u drumskom prevozu (tahografi), način i uslovi za postupak ovlašćivanja radionica i izdavaoca memorijskih kartica i druga pitanja od značaja za rad mobilnih radnika i bezbjednost drumskog saobraćaja. Ovaj Zakon i propisi za njegovo sprovođenje su djelimično usklađeni sa sljedećim propisima Evropske unije: **Regulativom 561/2006** o usklađivanju određenog socijalnog zakonodavstva koje se odnosi na drumski saobraćaj, **Regulativom 3821/85** o opremi za zapisivanje koja se koristi u drumskom saobraćaju, **Direktivom 2006/22** o minimalnim uslovima za sprovođenje Regulative 3820/85 i 3821/85 o socijalnom zakonodavstvu koje se odnosi na aktivnosti drumskog prevoza i stavljanju izvan snage Direktive 88/599 i **Direktivom 2009/5** o izmjenama Direktive 2006/22.

Zakon i propisi za njegovo sprovođenje su u potpunosti usklađeni s **Odlukom 2007/230** i **Regulativom 581/2010** o maksimalnom periodu za preuzimanje podataka s kartice vozača i jedinica iz vozila. **Direktiva 2002/15** o organizaciji radnog vremena osoba koje obavljaju mobilne djelatnosti u drumskom saobraćaju je u potpunosti prenijeta kroz Zakon, dok će njena puna primjena biti nakon pristupanja Crne Gore u EU.

Zakonom o prevozu opasnih materija ("Sl. list CG", br. 5/2008 i 29/2013) se propisuju uslovi za prevoz opasnih materija u pojedinim granama saobraćaja, nadležnost državnih organa u vezi s tim prevozom i nadzor nad sprovođenjem zakona.

Institucionalni okvir i administrativni kapaciteti

U sklopu Ministarstva saobraćaja i pomorstva se nalazi **Direktorat za drumski saobraćaj** koji predlaže mjere tekuće i razvojne politike i analizira njihove uticaje na ekonomski položaj privrednih subjekata u oblasti drumskog saobraćaja, vrši praćenje stanja tekuće i razvojne politike, usklađivanje domaćih propisa iz okvira svoje nadležnosti s pravnom tekovinom Evropske unije. U Direktoratu za drumski saobraćaj su sistematizovana i popunjena 3 radna mjesta.

U okviru Ministarstva saobraćaja i pomorstva postoji **Inspekcija za drumski saobraćaj**, koja je zadužena za sprovođenje nadzora nad primjenom propisa kojima se uređuje drumski prevoz putnika i tereta (međunarodni prevoz i prevoz između jedinica lokalne samouprave) i propisa kojima se uređuje vrijeme vožnje, pauza i odmora profesionalnih vozača i primjena tahografa. U Inspekciji su sistematizovana i popunjena 4 radna mjesta.

Organ uprave u sastavu Ministarstva saobraćaja i pomorstva je **Direkcija za saobraćaj** koja vrši poslove koji se odnose na izdavanje i ukidanje dozvola za prevoz putnika i tereta u međunarodnom prevozu i međumjesnom unutrašnjem

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

prevozu u drumskom saobraćaju, izdavanje i ukidanje licenci za javni prevoz putnika i tereta u unutrašnjem i međunarodnom drumskom saobraćaju i pružanje usluga autobuskih stanica i druge poslova iz okvira svoje nadležnosti. U Sektoru za drumski saobraćaj u Direkciji za saobraćaj je sistematizovano i popunjeno 7 radnih mjesta.

U sklopu Ministarstva unutrašnjih poslova se nalazi **Direktorat za upravne unutrašnje poslove – Direkcija za saobraćajne isprave i oružje**, u čijoj su nadležnosti, pored ostalih, poslovi izdavanja vozačkih dozvola i registracije vozila, kao i **Direktorat za vanredne situacije – Odsjek za upravljanje opasnim materijama**, u čijoj su nadležnosti, pored ostalih, poslovi prevoza opasnih materija, eksplozivnih materija i zapaljivih tečnosti i gasova.

U sastavu Ministarstvu unutrašnjih poslova je **Uprava policije**. U Sektoru policije opšte nadležnosti se nalazi Odsjek za bezbjednost drumskog saobraćaja koji vrši poslove koordiniranja i usmjeravanja prevencije i rad policije u područnim jedinicama na poslovima bezbjednosti saobraćaja na putevima, prati stanje u ovoj oblasti i stara se da se propisi sprovode i stvore uslovi za bezbjedno odvijanje saobraćaja, vrši kontrolu i nadzor u ovoj oblasti.

Učešće u međunarodnim mrežama, programima i tijelima EU

Crna Gora je punopravna članica ITF (International Transport Forum) i INTERBUS-a. Pored učestvovanja u radu naznačenih međunarodnih organizacija, predstavnici Ministarstva saobraćaja i pomorstva učestvuju u radu radnih grupa pri Ekonomskoj komisiji Ujedinjenih nacija za Evropu.

Putna infrastruktura

Strategijom razvoja i održavanja državnih puteva (2008-2018) utvrđuju se ciljevi i osnovni zadaci razvoja i održavanja državnih puteva za period od 10 godina, njihova dinamika i obim realizacije, okvir potrebnih finansijskih sredstava i izvori finansiranja. Polazne osnove za ostvarenje racionalne politike upravljanja državnim putevima su utvrđene Strategijom razvoja saobraćaja Crne Gore, Prostornim planom Crne Gore do 2020. i Zakonom o putevima ("Sl. list RCG", br. 42/2004, "Sl. list CG", br. 54/09 i 36/11). Sprovedenjem Strategije razvoja i održavanja državnih puteva neophodno je stvoriti uslove kojima će se obezbijediti siguran i bezbjedan saobraćaj, u prvom redu, putem kvalitetne saobraćajne infrastrukture, bez slabih mjesta, finansijska održivost i samoodrživost saobraćajne infrastrukture, kvalitetno održavanja državnih puteva kroz jasno izraženu odgovornost nosioca ovog posla s naglaskom na potrebu preventivnog djelovanja, efikasnu organizaciju korektivnog održavanja, minimiziranje negativnih uticaja na životnu sredinu, integrisanje saobraćajne mreže Crne Gore u Trans-evropsku transportnu mrežu (TNT) i dr.

Zakon o putevima ("Sl. list RCG", br. 42/2004, "Sl. list CG", br. 54/09 i 36/11) uređuje pravni položaj, razvoj, održavanje, zaštitu, upravljanje i finansiranje javnih puteva. Zakon je djelimično usklađen s **Direktivom 2008/96** o bezbjednosti putne infrastrukture, **Direktivom 1999/62** o naplaćivanju korišćenja nekih vrsta

CG

INTERNO

PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

infrastrukture za teška teretna vozila. Zakon nije usklađen s **Direktivom 2010/40** o okviru za raspoređivanje inteligentnih transportnih sistema u oblasti drumskog saobraćaja i za interfejs s drugim vidovima transporta.

Odluka o utvrđivanju visine godišnje naknade za korišćenje puteva pri registraciji drumskih motornih vozila, traktora i priključnih vozila ("Sl. list RCG", br. 60/2005) je djelimično usklađena s **Direktivom 1999/62** o naplaćivanju korišćenja nekih vrsta infrastrukture za teška teretna vozila. Potrebno je istu uskladiti u dijelu raspodjele vozila po kategorijama.

Odluka o visini naknade - putarine za upotrebu tunela "Sozina" i prilaznih saobraćajnica ("Sl. list CG", br. 48/2008) je potpuno usklađena s **Direktivom 1999/62** o naplaćivanju korišćenja nekih vrsta infrastrukture za teška teretna vozila. U ovom dijelu će se raditi na unapređenju tehničkih rješenja.

Odluka o naknadi za inostrana drumska vozila u korist puteva ("Sl. list RCG", br. 36/05) je stavljena van snage Odlukom o prestanku važenja Odluke o naknadi za inostrana drumska vozila u korist puteva ("Sl. list CG", br. 48/2011-2).

Institucionalni okvir i administrativni kapaciteti

U sklopu **Ministarstva saobraćaja i pomorstva** se nalazi **Direktorat za državne puteve** koji predlaže mjere tekuće i razvojne politike i analizira njihove uticaje na ekonomski položaj privrednih subjekata u oblasti putne infrastrukture, vrši praćenje stanja tekuće i razvojne politike, usklađivanje domaćih propisa iz okvira svoje nadležnosti s pravnim poretkom Evropske unije. Organ uprave u sastavu MSP je **Direkcija za saobraćaj** koja vrši poslove koji se odnose na nadzor nad sprovođenjem i realizacijom Plana redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva, vođenje baze podataka o putevima i objektima na njima, izdaje odobrenja za postavljanja natpisa pored državnih puteva, izdaje odobrenja za saobraćajne priključke na državne puteve, izdaje odobrenja za zakup putnog zemljišta.

Monteput d.o.o. je preduzeće u državnom vlasništvu kojem su Odlukom Vlade Crne Gore povjereni poslovi upravljanja i održavanja tunela "Sozina" i pristupnih saobraćajnica.

II. b. Željeznički saobraćaj

Zakonodavni okvir

Strategija restrukturiranja Željeznice Crne Gore iz 2007. predstavlja razradu opredijeljenog puta Vlade Crne Gore na polju restrukturiranja željezničkog sektora i privatizacije jedinstvenog željezničkog preduzeća Željeznice Crne Gore AD. Principi na kojima je sprovedeno restrukturiranje ovog društva su zasnovani na saobraćajnoj politici Evropske unije, kao i na Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju. Na osnovu Strategije je izvršena podjela željezničkog preduzeća Željeznice Crne Gore AD na četiri željeznička društva (kompanije): ŽICG - Željeznička infrastruktura Crne Gore AD Podgorica (2008), Željeznički prevoz Crne

CG

**INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)**

Gore AD Podgorica (2008), AD Montecargo (2009) i AD Održavanje željezničkih voznih sredstava (2011). Sva četiri društva su akcionarska društva u kojima država ima većinsko vlasništvo i potpuno su nezavisna u vođenju poslovne politike i finansija.

Tržišni i infrastrukturni pristup - standardizacija računa i statistike

Zakonom o željeznici ("Sl. list CG", br. 27/2013) su detaljnije razrađene obaveze i uslovi koje moraju ispunjavati željeznička privredna društva radi obavljanja djelatnosti za koju su osnovana, kao i odnos između Vlade Crne Gore, Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Direkcije za željeznice i željezničkih privrednih društava. U Zakon su prenijete i odredbe koje se odnose na pristup tržištu i infrastrukturi pri čemu je predviđeno i stvaranje uslova za pojavu više upravljača željezničke infrastrukture i željezničkih prevoznika, što bi trebalo da dovede do povećanja konkurencije i kvaliteta prevoza, kao i do liberalizacije željezničkog tržišta. Zakonom su precizno određene nadležnosti Direkcije za željeznice kao nacionalnog organa za bezbjednost na željeznici (National Safety Authority - NSA), regulatornog organa za oblast željeznice i državnog organa za praćenje i vođenje investicija u željezničku infrastrukturu. Imajući u vidu veličinu željezničke mreže Crne Gore, kao i mjere racionalizacije u organizaciji državne uprave, odlučeno je da Direkcija za željeznice vrši ove tri grupe poslova.

Zakon o željeznici je u potpunosti usklađen s **Direktivom 95/18** o izdavanju licenci željezničkim preduzećima, a djelimično s **Direktivom 91/440** o razvoju željeznica Zajednice, **Direktivom 2001/12** o izmjenama i dopunama Direktive 91/440 o razvoju željeznica Zajednice, **Direktivom 2001/14** o raspodjeli kapaciteta željezničke infrastrukture, uvođenju naknada za korišćenje željezničke infrastrukture i bezbjednosnim certifikatima, **Direktivom 2001/13** o izmjenama i dopunama Direktive 95/18 o izdavanju licenci željezničkim preduzećima i **Regulativom 1370/2007** o uslugama javnog prevoza putnika u željezničkom i drumskom saobraćaju i o ukidanju Regulative 1191/69 i Regulative 1107/70. Zakon je usvojen na Vladi u maju 2012, stupio na snagu u junu 2013, ("Sl. list CG", br. 27/2013), s odlaganjem primjene od januara 2014. U međuvremenu je prestala primjena većine gore navedenih direktiva, stupanjem na snagu **Direktive 2012/34**.

Licenciranje za mašinovođe

Zakon o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza ("Sl. list CG", br. 1/2014) je djelimično usklađen s **Direktivom 2007/59** o certifikaciji mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkom sistemu u Zajednici.

Bezbjednost željeznice

Zakonom o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza ("Sl. list CG", br. 1/2014) je definisano područje bezbjednosti i interoperabilnosti željezničkog saobraćaja. Zakonom je definisano da je osnovna odgovornost za bezbjednost željezničkog sistema na upravljačima infrastrukture i željezničkim

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

pevoznicima, čiji rad reguliše i nadzire regulatorno tijelo odnosno Direkcija za željeznice, kao nacionalno tijelo nadležno za bezbjednost u smislu željezničkog zakonodavstva EU. Ovaj Zakon u najvećem dijelu tretira interoperabilnost i bezbjednost na željeznici u skladu s **Direktivom 2008/57** o interoperabilnosti željezničkog sistema u Zajednici i **Direktivom 2004/49** o bezbjednosti na željeznicama Zajednice. Zakon je djelimično usklađen s pomenutim direktivama.

Zakonom o ugovornim odnosima u željezničkom saobraćaju ("Sl. list CG", br. 41/2010) se uređuju ugovorni i drugi obligacioni odnosi, koji nastaju iz ugovora o prevozu putnika i stvari u unutrašnjem i međunarodnom željezničkom saobraćaju. Zakonom su određene obaveze prevoznika prema putniku na osnovu ugovora o prevozu, prava lica s invaliditetom, lica sa smanjenom pokretljivošću i oboljelih lica, kao i prava i obaveze prevoznika i putnika vezana za prevoz prtljaga i za štetu nastalu zbog potpunog ili djelimičnog gubitka ili oštećenja prtljaga odnosno zbog zakašnjenja u isporuci. Zakon je potpuno usklađen s **Regulativom 1371/2007** o pravima i obavezama putnika u željezničkom saobraćaju i djelimično usklađen s Preporukom za odluku o zaključku Evropske zajednice i Ugovora o pristupanju Evropskoj zajednici za Konvenciju o međunarodnim željezničkim prevozima (COTIF) kako je izmijenjeno Protokolom iz Viljnusa.

Zakon je usklađen s **Regulativom 693/2003** o uspostavljanju posebnog Dokumenta o pojednostavljenom tranzitu (FTD), Dokumenta o pojednostavljenom željezničkom tranzitu (FRTD), izmjenama Zajedničkih konzularnih uputstava i zajedničkog Priručnika o uspostavljanju zajedničkih pravila za pojedine vrste kombinovanog transporta robe između država članica, Regulativom 694/2003 o jedinstvenim obrascima za Dokumenta o pojednostavljenom tranzitu (FTD), Dokumenta o pojednostavljenom željezničkom tranzitu (FRTD), kako je određeno Regulativom.

Institucionalni okvir i administrativni kapaciteti

U sklopu Ministarstva saobraćaja i pomorstva Crne Gore se nalazi **Direktorat za željeznički saobraćaj**, koji je zadužen za pripremu, donošenje i sprovođenje propisa iz oblasti željezničkog saobraćaja i koji vrši poslove uprave koji se odnose na željeznički saobraćaj, željezničku infrastrukturu, željezničku privredu, praćenje stanja razvojne politike i iniciranje aktivnosti u oblasti menadžmenta kvaliteta, kao i usklađivanje domaćih propisa iz okvira svoje nadležnosti s pravnom tekovinom Evropske unije.

Direkcija za željeznice je osnovana januara 2010, na osnovu Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Sl. list CG", br. 4/2009). Do početka 2012, Direkcija za željeznice je bila samostalni organ državne uprave, kada je izmjenom na osnovu Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave postala organ državne uprave u sastavu Ministarstva saobraćaja i pomorstva. Odredbama novog Zakona o željeznici ("Sl. list CG", br. 27/2013) poslovi koje obavlja Direkcija su striktno definisani i u tom dijelu ona ima potpunu samostalnost i nezavisnost. **Direkcija za željeznice**, koja kao nacionalni organ za bezbjednost na željeznici vrši izdavanje certifikata

CG

INTERNO

PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

upravljačima infrastrukture i prevoznicima, vođenje registara, izdavanje dozvola za vozna sredstva, certifikaciju mašinovođa, izrađuje izvještaje o bezbjednosti, vrši ECM certifikaciju itd. Kao regulatorni organ za oblast željeznice vrši izdavanje licenci, praćenje tržišta, analizu konkurencije, kontrolu izjave o mreži, a takođe vrši i poslove praćenja i vođenja investicija u željezničku infrastrukturu, izdavanje odobrenja u skladu sa Zakonom o željeznici i druge poslove.

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD – Podgorica je samostalna organizaciona, ekonomska i poslovna cjelina, osnovana jula 2008, u skladu s odredbama Zakona o privrednim društvima ("Sl. list RCG", br. 6/2002, "Sl. list CG", br. 17/07, 80/08 i 36/11). Osnovna djelatnost Društva je upravljanje infrastrukturom, odnosno organizovanje i regulisanje željezničkog saobraćaja, održavanje i zaštita infrastrukture.

Osnovna djelatnost **Željezničkog prevoza Crne Gore AD - Podgorica** je prevoz putnika u međunarodnom i lokalnom željezničkom saobraćaju, a njegova misija je kontinuirani, bezbjedniji i pouzdani prevoz putnika.

AD Montecargo je željeznički teretni prevoznik čija je osnovna djelatnost prevoz roba prugama Crne Gore. Ovo Društvo je jedina željeznička kompanija iz sastava nekadašnje Željeznice Crne Gore AD, koja je tržišno orijentisana i koja se ne finansira iz državnog budžeta.

AD Održavanje željezničkih voznih sredstava je osnovano 2011. Osnovna djelatnost Društva je održavanje željezničkih voznih sredstava u putničkom i teretnom saobraćaju (putnička i teretna kola, lokomotive i ostala željeznička vozna sredstva).

Učešće u međunarodnim mrežama, programima i tijelima EU

Predstavnici Ministarstva saobraćaja i pomorstva i Direkcije za željeznice aktivno učestvuju u SEETO radnoj grupi za željeznice. Direkcija za željeznice, kao nacionalno tijelo za bezbjednost, aktivno saraduje s Evropskom agencijom za željeznice (ERA), u dijelu učestvovanja na seminarima i treninzima koje organizuje ERA. Dvoje zaposlenih iz Direktorata za željeznički saobraćaj Ministarstva saobraćaja i pomorstva su bili na višemjesečnom treningu u ERA (Valensijen-Francuska), u okviru IPA programa koji je EK odobrila ERA, u cilju obuke kandidata iz država koje su u procesu pristupanja EU. Takođe, predstavnici Direkcije za željeznice aktivno učestvuju u radu tehničkih komisija OTIF-a.

Upravljač infrastrukture i prevoznici su članovi međunarodnih sektorskih organizacija (UIC, CER, FTE), u zavisnosti od vrste djelatnosti koju obavljaju.

II. c. Saobraćaj unutrašnjim plovnim putevima

Zakonodavni okvir

Zakonom o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi ("Sl. list SRJ", br. 12/98, 44/99, 74/99 i 73/00) je propisano da je "pomorska plovidba" plovidba koja se obavlja na

moru, na rijekama Jadranskog sliva do granice do koje su one plovne s morske strane, na Skadarskom jezeru i na rijeci Rijeka Crnojevića. Istim Zakonom, unutrašnja plovidba je definisana kao plovidba koja se obavlja na rijekama, kanalima i jezerima, osim na rijekama Jadranskog sliva i na Skadarskom jezeru i na rijeci Rijeka Crnojevića. Iako su ovim Zakonom kao i Zakonom o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi ("Sl. list RCG", br. 17/78, 8/79, 19/87, 22/90 i 13/91) propisane odredbe koje se odnose na unutrašnju plovidbu, Crna Gora ih nije primjenjivala iz razloga što su i Zakonom o moru ("Sl. list CG", br. 17/07) unutrašnjim morskim vodama smatrane vode Skadarskog jezera, rijeka Rijeka Crnojevića i Bojana do granica plovnosti, dok ostale rijeke Crne Gore nijesu plovne već su idealne za splavarenje i rafting, a na jezerima se ne odvija plovidba osim plovidba s dva broda na Pivskom jezeru za potrebe privrednog društva HE „Perućica“.

Dva broda koji obavljaju djelatnost prevoza radnika su upisana u Upisnik plovnih objekata u skladu sa **Zakonom o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi** ("Sl. list SRJ", br. 12/98, 44/99, 74/99 i 73/00) koji se odnosi na pomorsku plovidbu.

Institucionalni okvir i administrativni kapaciteti

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva vrši poslove uprave koji se odnose na unutrašnju plovidbu i sigurnost unutrašnje plovidbe.

Odlukom o određivanju područja lučkih kapetanija u Kotoru i Baru ("Sl. list RCG", br. 10/80 i 20/86) je određeno da Lučka kapetanija u Baru obuhvata područje od rta Jaz do državne granice na ušću rijeke Bojane, rijeku Bojanu i Skadarsko jezero u granicama Crne Gore, Krupačko, Pivsko, Plavsko i Biogradsko jezero i rijeka Tara u dijelu koji pripada Crnoj Gori.

Upis plovnih objekata koji obavljaju unutrašnju plovidbu na rijekama i jezerima vrši se u Lučkoj ispostavi Virpazar, a nadzor nad plovidbom i jezerima vrši Inspekcija sigurnosti pomorske plovidbe Lučke kapetanije Bar.

II. d. Kombinovani prevoz

Zakon o kombinovanom prevozu tereta je potpuno usklađen s **Direktivom 92/106** o utvrđivanju zajedničkih pravila za određene vrste kombinovanog prevoza robe između država članica. Zakon je usvojen i objavljen u Službenom listu Crne Gore, br. 27/2014.

II. e. Vazdušni saobraćaj

Zakonodavni okvir

Crna Gora je donijela **Zakon o ratifikaciji multilateralnog sporazuma između Evropske zajednice i njenih država članica, Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Republike Srbije i Misije privremene uprave Ujedinjenih nacija na**

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

Kosovu o uspostavljanju zajedničkog evropskog vazduhoplovnog područja - ECAA Sporazum ("Sl. list CG", br. 62/07).

Dinamika usklađivanja crnogorskog zakonodavstva s pravnom tekovinom kojom se uređuje pristup tržištu i spoljna politika Evropske zajednice se zasniva na protokolu VII koji podrazumijeva Tranzicione aranžmane između Evropske zajednice i država članica EZ, s jedne strane i Crne Gore s druge strane, u sklopu Sporazuma o zajedničkom evropskom vazduhoplovnom prostoru.

U cilju prenošenja pravne tekovine EU u crnogorski zakonodavni sistem Skupština Crne Gore je donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ratifikaciji multilateralnog sporazuma (ECAA Sporazum) ("Sl. list Crne Gore-Međunarodni ugovori", br. 1/11). Ovim Zakonom su preuzete evropske regulative neophodne za prvu tranzicionu fazu, kao i dio regulativa neophodnih za II tranzicionu fazu, u skladu s Odlukom 2009/243 o položaju Zajednice u vezi s Odlukom 1/2008 ECAA Zajedničkog odbora uspostavljenom u skladu s Multilateralnim sporazumom između Evropske zajednice i njenih država članica, Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Hrvatske, BJR Makedonije, Islanda, Crna Gore, Norveške, Rumunije, Srbije i Misije privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu o uspostavljanju evropskog zajedničkog vazdušnog prostora, izmjene i dopune Aneksa I Sporazuma.

Zakonom o vazдушnom saobraćaju ("Sl. list CG", br. 30/12) se uređuju uslovi za obavljanje vazdušnog saobraćaja u vazdušnom prostoru Crne Gore, uslovi za sigurnost i bezbjednost vazdušnog saobraćaja, upravljanje vazdušnim saobraćajem i druga pitanja od značaja za vazdušni saobraćaj. Zakon je usklađen s obavezama koje proističu iz Konvencije o civilnom vazduhoplovstvu (Čikago 1947) koje je Crna Gora sukcesijom prihvatila, kao i dokumentima Organizacije međunarodnog civilnog vazduhoplovstva (ICAO).

Zakon o vazдушnom saobraćaju je u potpunosti usklađen s **Direktivom 96/67** o pristupu tržištu zemaljskog opsluživanja na aerodromima Zajednice, **Regulativom 1008/2008** o zajedničkim pravilima za obavljanje vazdušnog prevoza u Zajednici, **Regulativom 549/2004** kojom se utvrđuje okvir za formiranje Jedinstvenog evropskog neba, **Regulativom 550/2004** o pružanju usluga vazdušne plovidbe u Jedinstvenom evropskom nebu, **Regulativom 2096/2005** kojom se utvrđuju zajednički zahtjevi za pružanje usluga vazdušne plovidbe, **Regulativom 2150/2005** kojom se utvrđuju zajednička pravila za fleksibilnu upotrebu vazdušnog prostora, **Regulativom 2042/2003** o stalnoj plovidbenosti vazduhoplova i vazduhoplovnih proizvoda, djelova i uređaja i izdavanju odobrenja organizacijama i osoblju koji su angažovani na ovim zadacima, **Regulativom 216/2008** o zajedničkim pravilima u području civilnog vazduhoplovstva kojima se osniva Evropska agencija za sigurnost u vazduhoplovstvu, i o ukidanju Direktive 91/670, Regulative 1592/2002 i Direktive 2004/36, **Regulativom 736/2006** o metodama rada Evropske agencije za sigurnost u vazduhoplovstvu prilikom sprovođenja inspekcija standardizacije, **Regulativom 474/2006** kojom se uspostavlja lista Zajednice koja sadrži vazdušne prevoznike na koje se primjenjuje zabrana letenja unutar Zajednice iz Poglavlja II Regulative

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

2111/2005, **Regulativom 300/2008** o zajedničkim pravilima u oblasti bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva i o ukidanju Regulative 2320/2002, **Direktivom 2000/79** koja se odnosi na Evropski sporazum o organizaciji radnog vremena mobilnih radnika u civilnom vazduhoplovstvu, **Direktivom 2003/42** o dostavljanju izvještaja u slučaju nesreće i incidenata u civilnom vazduhoplovstvu, **Regulativom 2009/1108** koja mijenja i dopunjuje Regulativu 216/2008 u oblasti aerodroma, upravljanja vazдушnom saobraćajem i uslugama vazdušne plovidbe i ukida Direktivu 2006/23.

Ovaj zakon je djelimično usklađen s **Regulativom 95/93** o zajedničkim pravilima za dodjelu slotova na aerodromima Zajednice, **Regulativom 785/2004** o zahtjevima za osiguranje za vazdušne prevoznike i operatore vazduhoplova, **Regulativom 3922/91** o usklađivanju tehničkih zahtjeva i administrativnih postupaka u oblasti civilnog vazduhoplovstva, **Direktivom 94/56** kojom se uspostavljaju osnovni principi koji regulišu ispitivanje nesreća i incidenata u civilnom vazduhoplovstvu, **Direktivom 2002/30** o uspostavljanju pravila i procedura u pogledu uvođenja operativnih ograničenja vezanih za buku na aerodromima Zajednice, **Direktivom 2002/49** koja se odnosi na procjenu i upravljanje bukom u životnoj sredini.

Zakonom o obligacionim odnosima i osnovama svojinsko-pravnih odnosa u vazдушnom saobraćaju ("Sl. list CG", br. 18/11) se uređuju obligacioni odnosi u vazдушnom saobraćaju i svojinsko-pravni odnosi na vazduhoplovima. Zakon je djelimično usklađen s **Regulativom 261/2004** o uspostavljanju zajedničkih pravila o kompenzaciji i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcavanja i otkazivanja ili dugog kašnjenja letova, **Regulativom 2027/97** o odgovornosti avio-prevoznika u slučaju udesa i **Regulativom 1107/2006** koja se tiče prava osoba s invaliditetom i osoba sa smanjenom pokretljivošću kada putuju avionom.

Zakonom o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Sl. list CG", br. 28/11 i 1/14) se utvrđuju mjere za sprečavanje ili smanjivanje štetnog uticaja buke u životnoj sredini i druga pitanja od značaja za zaštitu životne sredine i zdravlja ljudi od uticaja buke. Ovaj Zakon je potpuno usklađen s **Direktivom 2002/49** o procjeni i upravljanju bukom u životnoj sredini i **Direktivom 2002/30** o uspostavljanju pravila i procedura za ograničavanje operativnih ograničenja na aerodromima vezanih za buku.

Unutrašnje tržište i aerodromi

Zakon o vazдушnom saobraćaju ("Sl. list CG", br. 30/12) je u potpunosti usklađen s **Regulativom 1008/2008** o zajedničkim pravilima za obavljanje vazdušnog prevoza u Zajednici.

Kada je u pitanju dalja implementacija **Uputstva 2000/79** o radnom vremenu mobilnih radnika u civilnom vazduhoplovstvu, donijet je Pravilnik o izmjenama Pravilnika o radnom vremenu, vremenu leta, dnevnom, nedeljnom i godišnjem odmoru, trajanju prevoza i obaveze dežurstva, broju polijetanja i slijetanja kao i zdravstvenim i mjerama zaštite u vezi s obavljanjem dužnosti posade vazduhoplova

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

("Sl. list CG", br. 14/13) kojim su brisane pojedine odredbe preuzete iz Uputstva 2000/79. Takođe, donijet je Pravilnik o organizaciji radnog vremena mobilnih radnika u civilnom vazduhoplovstvu ("Sl. list CG", br. 14/13) kojim je u pravni sistem Crne Gore prenijeto Uputstvo 2000/79 koje se odnosi na Evropski sporazum o organizaciji radnog vremena mobilnog osoblja u civilnom vazduhoplovstvu.

Na ovaj način posebnim podzakonskim aktom je regulisano radno vrijeme i odmori članova posade vazduhoplova.

Zahtjevi za osiguranje

Zakonom o obaveznom osiguranju u saobraćaju ("Sl. list CG", br. 44/12) se uređuje obavezno osiguranje u saobraćaju. Zakon sadrži posebno poglavlje koje se odnosi na osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima koje je usklađeno s **Regulativom 785/2004** o zahtjevima za osiguranje za vazdušne prevoznike i operatora vazduhoplova. Pomenuto poglavlje Zakona nije usklađeno s konsolidovanom verzijom **Regulative 785/2004** kojom su propisani posebni uslovi i način osiguranja, kao i najniži iznosi osigurane sume u oblasti vazdušnog saobraćaja odnosno njenim izmjenama i dopunama, **Regulativom 1137/2008** i **Regulativom 285/2010**.

Pored ovog zakona, Crna Gora je donijela Zakon o potvrđivanju Konvencije o objedinjavanju određenih pravila za međunarodni prevoz vazduhom (Montrealska konvencija) ("Sl. list Crne Gore-Međunarodni ugovori", br. 4/09).

Kodeks ponašanja za računarske sisteme rezervacije

Regulativa 2299/89 o kodeksu ponašanja za računarske sisteme rezervacije je u potpunosti prenijeta u crnogorski sistem kroz Zakon o izmjenama i dopunama zakona o ratifikaciji multilateralnog sporazuma (ECAA Sporazum) ("Sl. list Crne Gore - Međunarodni ugovori", br. 1/11).

Nacionalni avio prevoznik je hostovan na Amadeus Altea Invertoary Sistem i koristi Amadeus rezervacioni sistem. Agencije imaju izbor korišćenja Amadeusa, Sabre, Gaetan, Worldspan ili Apollo.

Zemaljsko opsluživanje

Pravilnikom o uslugama zemaljskog opsluživanja ("Sl. list CG", br. 48/12) je preuzeto **Uputstvo 96/67** o pristupu tržištu zemaljskog opsluživanja na aerodromima Zajednice. Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o uslugama zemaljskog opsluživanja ("Sl. list CG", br. 14/2013) je izvršeno potpuno usklađivanje s Uputstvom 96/67 o pristupu tržištu zemaljskog opsluživanja na aerodromima Zajednice.

U skladu s članom 6 Pravilnika o uslugama zemaljskog opsluživanja ("Sl. list CG", br. 48/12) formiran je Odbor korisnika Aerodroma Podgorica i Odbor korisnika Aerodroma Tivat. Odlukama je definisano da svi korisnici aerodroma imaju pravo da budu u Odboru korisnika aerodroma ili da budu predstavljeni preko organizacije

određene u tu svrhu. Crnogorski zakonodavni sistem u ovoj oblasti je u potpunosti usklađen s pravnom tekovinom EU.

Vazdušni slotovi

Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o ratifikaciji multilateralnog sporazuma (ECAA Sporazum) ("Sl. list Crne Gore-Međunarodni ugovori", br. 1/11) je preuzeta **Regulativa 95/93** o zajedničkim pravilima za dodjelu slotova na aerodromima Zajednice s izmjenama i dopunama: **Regulativom 894/2002** o izmjenama i dopunama Regulative 95/93, **Regulativom 1554/2003** o izmjenama i dopunama Regulative 95/93, **Regulativom 793/2004** o izmjenama i dopunama Regulative 95/93.

Aerodromske naknade

Članom 56 Zakona o vazdušnom saobraćaju ("Sl. list CG", br. 30/12) su definisane usluge za koje operator aerodroma ima pravo na naknadu. Visinu aerodromskih naknada, u zavisnosti od nivoa kvaliteta pružene usluge, utvrđuje operator aerodroma na nediskriminatornoj osnovi, nakon konsultacije s korisnicima usluga aerodroma. Visinu cijene za pojedine usluge utvrđuje operator aerodroma na osnovu stvarnih troškova, uz prethodnu saglasnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva.

Jedinstveno evropsko nebo

Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o ratifikaciji multilateralnog sporazuma (ECAA Sporazum) ("Sl. list Crne Gore-Međunarodni ugovori", br. 1/11) su preuzete sljedeće regulative: **Regulativa 1794/2006** kojom se utvrđuje zajednički plan obračuna naknada za usluge u vazdušnoj plovidbi, **Regulativa 2150/2005** kojom se utvrđuju zajednička pravila za fleksibilnu upotrebu vazdušnog prostora, **Regulativa 633/2007** kojom se utvrđuju zahtjevi za primjenu protokola prenosa poruka o letu koji se upotrebljava za namjenu obavještanja, koordinacije i prenosa letova između jedinica kontrole vazdušnog saobraćaja, **Regulativa 1033/2006** kojom se utvrđuju zahtjevi o postupcima za planove leta u fazi prije polijetanja za Jedinstveno evropsko nebo, **Regulativa 1032/2006** kojom se utvrđuju zahtjevi za automatske sisteme za razmjenu podataka o letu u svrhu obavještanja, koordinacije i prenosa letova između jedinica kontrole vazdušnog saobraćaja, **Uputstvo 2006/23** o dozvoli kontrolora vazdušnog saobraćaja Zajednice, **Regulativa 219/2007** o uspostavljanju Zajedničkog poduhvata za razvoj nove generacije Evropskog sistema upravljanja vazdušnim saobraćajem (SESAR), **Uputstvo 2002/30** o ustanovljenju propisa i procedura u vezi uvođenja operativnih ograničenja vezanih za buku na aerodromima Zajednice i **Uputstvo 2006/93** o uređenju upotrebe vazduhoplova.

Kroz pravilnike koji su donijeti na osnovu Zakona o vazdušnom saobraćaju ("Sl. list CG", br. 30/12) su preuzete sljedeće regulative:

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

- Pravilnikom o utvrđivanju okvira za formiranje Jedinog evropskog neba i poboljšanju efikasnosti i održivosti evropskog vazduhoplovnog sistema ("Sl. list CG", br. 22/13) je preuzeta **Regulativa 1070/2009** kojom se mijenjaju i dopunjuju Regulative 549/2004, 550/2004, 551/2004, 552/2004 u cilju poboljšanja efikasnosti i održivosti evropskog vazduhoplovnog sistema;
- Pravilnikom o zajedničkim zahtjevima, sigurnosnom nadzoru nad upravljanjem vazdušnim saobraćajem i uslugama u vazdušnoj plovidbi, sistemu za obezbjeđivanje sigurnosti softvera i programu efikasnosti ("Sl. list CG", br. 65/12) su preuzete: **Regulativa 691/2010** koja propisuje program efikasnosti pružanja usluga u vazdušnoj plovidbi i mrežnih funkcija i mijenja i dopunjuje Regulativu 2096/2005 koja propisuje zajedničke zahtjeve za pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi, **Regulativa 1034/2011** o sigurnosnom nadzoru nad upravljanjem vazdušnim saobraćajem i uslugama u vazdušnoj plovidbi i o izmjenama i dopunama Regulative 691/2010, **Regulativa 1035/2011** koja propisuje zajedničke zahtjeve za pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi i mijenja i dopunjuje Regulative 482/2008 i 691/2010, **Regulativa 482/2008** kojom se uspostavlja sistem za obezbjeđivanje sigurnosti softvera, koji moraju uvesti pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi, i o izmjenama i dopunama Aneksa II Regulative 2096/2005;
- Pravilnikom o upravljanju protokom vazdušnog saobraćaja ("Sl. list CG", br. 44/13) je preuzeta **Regulativa 255/2010** kojom se propisuju zajednička pravila o upravljanju protokom vazdušnog saobraćaja;
- Pravilnik o kvalitetu vazduhoplovnih podataka i vazduhoplovnih informacija ("Sl. list CG", br. 44/13) je preuzeta **Regulativa 73/2010** koja propisuje zahtjeve za kvalitet vazduhoplovnih podataka i vazduhoplovnih informacija za Jedinostveno evropsko nebo.

Sigurnost vazdušnog saobraćaja

Zakonom o vazdušnom saobraćaju ("Sl. list CG", br. 30/12) je predviđeno donošenje podzakonskih akata u cilju potpunog usklađivanja s pravnom tekovinom EU u oblasti sigurnosti vazdušnog saobraćaja. Kao rezultat navedenog, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva i Agencija za civilno vazduhoplovstvo su objavili više od 30 podzakonskih akata kojima su preuzete sljedeće regulative Evropske unije: **Regulativa 216/2008** o osnovnim pravilima u oblasti civilnog vazduhoplovstva i osnivanju Evropske agencije za sigurnost vazdušnog saobraćaja i prestanku važenja Direktive 91/670, Regulative 1592/2002 i Direktive 2004/36 s njenim izmjenama i dopunama Regulativom 690/2009 i Regulativom 1108/2009, **Regulativa 1178/2011** o uspostavljanju tehničkih zahtjeva i administrativnih procedura u vezi s letačkim posadama u civilnom vazduhoplovstvu u skladu s Regulativom 216/2008, Regulativom 290/2012 kojom se mijenja i dopunjuje Regulativa 1178/2011 o uspostavljanju tehničkih zahtjeva i administrativnih procedura u vezi

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

s letačkim posadama u civilnom vazduhoplovstvu u skladu s Regulativom 216/2008, **Regulativa 965/2012** o tehničkim zahtjevima i administrativnim procedurama za obavljanje operacija vazdušnog prevoza u skladu s Regulativom 216/2008, **Regulativa 1332/2011** o zajedničkom korišćenju vazdušnog prostora i operativne procedure za izbjegavanje sudara u vazduhu, **Direktiva 2004/36** o sigurnosti vazduhoplova iz treće zemlje koji koriste aerodromi Zajednice, **Regulativa 351/2008** u vezi s prioritizacijom inspekcija na platformi vazduhoplova koji koriste aerodromi Zajednice, **Regulativa 768/2006** u pogledu prikupljanja i razmjene informacija o sigurnosti vazduhoplova koji koristi aerodromi zajednice i u pogledu upravljanja informacionim sistemom, **Regulativa 104/2004** o organizaciji i sastavu odbora za žalbe Evropske agencije za sigurnost vazdušnog saobraćaja, **Regulativa 593/2007** o taksama i naknadama koje ubira Evropska agencija za sigurnost vazdušnog saobraćaja s njenim izmjenama i dopunama, Regulativom 1356/2008 i Regulativom 494/2012, **Regulativa 736/2006** o načinu rada Evropske agencije za sigurnost vazdušnog saobraćaja u sprovođenju inspekcije standardizacije s njenim izmjenama i dopunama Regulative o sprovođenju 628/2013 o načinu rada Evropske agencije za sigurnost vazdušnog saobraćaja u sprovođenju inspekcije standardizacije i u praćenju primjene pravila Regulative 216/2008 i stavljanju van snage Regulative 736/2006, **Regulativa 2042/2003** o obezbjeđivanju kontinuirane plovidbenosti vazduhoplova i drugih vazduhoplovnih proizvoda, djelova i uređaja i o odobravanju organizacija i osoblja koje se bave ovim poslovima, **Regulativa 748/2012** o certifikaciji plovidbenosti i ekološkoj certifikaciji vazduhoplova i vazduhoplovnih proizvoda, djelova i uređaja i za certifikaciju projektnih i proizvodnih organizacija (prerađeno) s izmjenama i dopunama Regulativom 69/2014, **Regulativa 104/2004** o organizaciji i sastavu odbora za žalbe Evropske agencije za sigurnost vazdušnog saobraćaja, **Regulativa 2111/2005** o utvrđivanju spiska avio-prevoznika Zajednice koji podliježu zabrani obavljanja vazdušnog saobraćaja u okviru zajednice i o obavještanju putnika vazdušnog saobraćaja o identitetu avio-prevoznika koji obavljaju vazdušni saobraćaj, i kojom se ukida član 9 Direktive 2004/36, **Regulativa 473/2006** koja utvrđuje sprovođenje pravila za spisak avio-prevoznika Zajednice koji podliježu zabrani obavljanja vazdušnog saobraćaja u okviru Zajednice navedenoj u Poglavlju II Regulative 2111/2005, **Regulativa 474/2006** koja utvrđuje spisak avio-prevoznika Zajednice koji podliježu zabrani obavljanja vazdušnog saobraćaja u okviru Zajednice, navedenoj u Poglavlju II Regulative 2111/2005 i sve njene izmjene i dopune do decembra 2013.

Nacionalna komisija za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda vazduhoplova

Odlukom Vlade Crne Gore ("Sl. list CG", br. 49/12) je osnovana Nacionalna komisija za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda vazduhoplova u skladu s članom 128 stav 1 Zakona o vazdušnom saobraćaju ("Sl. list CG", br. 30/12).

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

U cilju prenošenja evropske regulative u domaći zakonodavni sistem, donijet je Pravilnik o unapređenju sigurnosti, istraživanju i sprečavanju nesreća i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu ("Sl. list CG", br. 23/13) kojim je prenijeta **Regulativa 996/2010** o istragama i sprečavanju nesreća i nezgoda u civilnom vazduhoplovstvu.

Izvjestavanje u civilnom vazduhoplovstvu

Pravilnikom o načinu obavještavanja, ispitivanja, analiziranja i postupanja s podacima o ugrožavanju sigurnosti, nesrećama i ozbiljnim nezgodama vazduhoplova ("Sl. list CG", br. 14/2013) su preuzete: **Regulativa 1330/2007** kojom se implementiraju pravila za širenje zainteresovanim stranama informacije o civilnom vazduhoplovstvu i **Regulativa 1321/2007** kojom se implementiraju pravila za integraciju u centralnoj bazi podataka o civilnom vazduhoplovstvu kao i **Direktiva 2003/42** o izvještavanju u civilnom vazduhoplovstvu. Ovim Pravilnikom, koji je donijet na osnovu Zakona o vazdušnom saobraćaju ("Sl. list CG", br. 30/2012) je postignuta potpuna usklađenost s pravnom tekovinom EU u ovoj oblasti.

Bezbjednost civilnog vazduhoplovstva

Sva izdanja Nacionalnog programa bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva su usklađena s odredbama **Dokumenta 30 ECAC** (12. izdanje ECAC DOC 30 i 13. izdanje ECAC DOC 30 s Amandmanima 1, 2 i 3) i regulativama: **Regulativom 1217/2003** kojom se utvrđuju zajedničke specifikacije za nacionalni program kontrole kvaliteta u oblasti bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva, **Regulativom 1486/2003** koja propisuje procedure za sprovođenje inspekcija komisije u oblasti bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva, **Regulativom 849/2004** o izmjenama Regulative 2320/2002 o uspostavljanju zajedničkih pravila u oblasti bezbjednosti vazduhoplovstva, **Regulativom 1138/2004** o uspostavljanju zajedničke definicije kritičnih djelova bezbjednosno zaštićene zone na aerodromima civilnog vazduhoplovstva, **Regulativom 781/2005** o izmjenama Regulative 622/2003 kojom se utvrđuju mjere za sprovođenje zajedničkih osnovnih standarda u oblasti bezbjednosti vazduhoplovstva, **Regulativom 857/2005** o izmjenama Regulative 622/2003 kojom se utvrđuju mjere za sprovođenje zajedničkih osnovnih standarda u oblasti bezbjednosti vazduhoplovstva, **Regulativom 1546/2006** o izmjenama i dopunama Regulative 622/2003 kojom se utvrđuju mjere za sprovođenje zajedničkih osnovnih standarda u oblasti bezbjednosti vazduhoplovstva, **Regulativom 915/2007** o izmjenama Regulative 622/2003 kojom se utvrđuju mjere za sprovođenje zajedničkih osnovnih standarda o bezbjednosti vazduhoplovstva, **Regulativom 300/2008** o zajedničkim pravilima u području zaštite civilnog vazdušnog saobraćaja i stavljanju van snage Regulative 2320/2002, **Regulativom 820/2008** kojom se utvrđuju mjere za sprovođenje zajedničkih osnovnih standarda o bezbjednosti vazduhoplovstva, **Regulativom 1254/2009** o utvrđivanju mjerila na osnovu kojih se državama članicama omogućuje odstupanje od zajedničkih osnovnih standarda zaštite civilnog vazdušnog saobraćaja i o donošenju alternativnih mjera zaštite, **Regulativom 272/2009** o dopuni

CG

INTERNO

PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

zajedničkih osnovnih standarda u civilnom vazduhoplovstvu utvrđenim u Aneksu Regulative 300/2008, **Regulativom 18/2010** o izmjenama Regulative 300/2008 koja se tiče specifikacije za nacionalni program kontrole kvaliteta u oblasti bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva, **Regulativom 72/2010** koja propisuje procedure za sprovođenje inspekcija komisije u oblasti bezbjednosti vazduhoplovstva, **Regulativom 185/2010** kojom se detaljno opisuju mjere za sprovođenje zajedničkih osnovnih standarda u oblasti bezbjednosti vazduhoplovstva, **Regulativom 297/2010** o izmjeni Regulative 272/2009 o dopunama zajedničkih osnovnih standarda o zaštiti civilnog vazdušnog saobraćaja, **Regulativom 357/2010** o izmjenama Regulative 185/2010, **Regulativom 358/2010** o izmjenama Regulative 185/2010 kojom se detaljno opisuju mjere za sprovođenje zajedničkih osnovnih standarda u oblasti bezbjednosti vazduhoplovstva, **Regulativom 573/2010** o izmjenama Regulative 185/2010, **Regulativom 983/2010** o izmjeni Regulative 185/2010, **Regulativom 334/2011** i izmjenama i dopunama Regulative 185/2010, **Regulativom 720/2011** o izmjeni Regulative 272/2009 o dopuni zajedničkih osnovnih standarda u civilnom vazduhoplovstvu u pogledu postepenog skeniranja tečnosti, aerosoli i gelova na EU aerodromima, **Regulativom 1087/2011** o izmjenama Regulative 185/2010 kojom se detaljno opisuju mjere za sprovođenje zajedničkih osnovnih standarda u oblasti bezbjednosti vazduhoplovstva u pogledu sistema za detekciju eksploziva, **Regulativom 1141/2011** o izmjenama Regulative 272/2009 o dopuni zajedničkih osnovnih standarda u civilnom vazduhoplovstvu u pogledu upotrebe bezbjednosnih skenera na aerodromima u EU, **Regulativom 1147/2011** o izmjenama Regulative 185/2010 za sprovođenje zajedničkih osnovnih standarda u oblasti civilnog vazduhoplovstva u pogledu upotrebe sigurnosnih skenera na aerodromima u EU, **Regulativom 173/2012** o izmjenama Regulative 185/2010 u pogledu razjašnjenja i pojednostavljenja određenih specifičnih mjera bezbjednosti u vazduhoplovstvu, **Regulativom 711/2012** o izmjenama Regulative 185/2010 po pitanju korišćenja metoda za skeniranje lica koji nijesu putnici i stvari koje ta lica sa sobom nose, **Regulativom 1082/2012** o izmjenama Regulative 185/2010 u pogledu EU validacije u oblasti bezbjednosti vazduhoplovstva, **Regulativom 245/2013** o izmjenama Regulative 272/2009 u pogledu skeniranja tečnosti, aerosoli i gelova u EU aerodromima, **Regulativom 246/2013** o izmjenama i dopunama Regulative 185/2010 u pogledu skeniranja tečnosti, aerosoli i gelova na EU aerodromima, **Regulativom 104/2013** o izmjenama i dopunama Regulative 185/2010 u pogledu skeniranja putnika i drugih lica koja nijesu putnici, uređajem za detekciju eksploziva (ETD) u kombinaciji s ručnim metal detektorom (HHMD), **Regulativom 189/2013** o izmjenama i dopunama Regulative 185/2010 u vezi s režimom poznatog pošiljaoca.

Međunarodni odnosi

Crna Gora je član sljedećih međunarodnih organizacija: ICAO od 13. marta 2007, ECAC od 25. juna 2008, EUROCONTROL od 1. jula 2007. i EASA s kojom je Crna Gora potpisala Radni aranžman 7. jula 2009.

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

Institucionalni okvir i administrativni kapaciteti

U sklopu Ministarstva saobraćaja i pomorstva se nalazi Direktorat za vazdušni saobraćaj koji predlaže politiku civilnog vazduhoplovstva, predlaže nacionalnu strategiju za razvoj civilnog vazduhoplovstva, predstavlja Crnu Goru u međunarodnim organizacijama, predlaže i pregovara o pitanjima koja su u nadležnosti Vlade Crne Gore, osigurava pravilne primjene međunarodnih sporazuma o civilnom vazduhoplovstvu, donosi podzakonske akte u skladu sa zakonom i obavlja druge poslove u skladu sa zakonom.

Agencija za civilno vazduhoplovstvo (ACV)

Agencija za civilno vazduhoplovstvo je nezavisno pravno lice, čiji je osnivač Vlada Crne Gore, a nadležna je za: izdavanje certifikata, uvjerenja i dozvola, pripremanje stručnih osnova za izradu programa, planova, podzakonskih akata koje donosi Vlada, donošenje opštih akata u skladu sa Zakonom o vazdušnom saobraćaju i akata radi sprovođenja ECAA sporazuma, vođenje registra i evidencija, vršenja inspeksijskog nadzora nad sprovođenjem Zakona o vazdušnom saobraćaju i zaključenih međunarodnih ugovora i drugih poslova u skladu sa Zakonom o vazdušnom saobraćaju i Statutom Agencije.

II. f. Pomorski saobraćaj

Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13) su propisane mjere i aktivnosti vezane za sigurnost pomorskog saobraćaja, a koje se odnose na plovne objekte, pomorce i ostale subjekte pomorske privrede, kao i traganje i spašavanje, pilotažu i inspeksijski nadzor. Ovim Zakonom su uređeni radni i životni uslovi pomoraca, kao i istraživanje pomorskih nesreća i mjesta skloništa. Zakon je djelimično usklađen sa sljedećim propisima Evropske unije: **Direktivom 2009/21** o udovoljavanju zahtjevima zemlje zastave broda, **Direktivom 2002/59** o sistemu nadzora brodova i razmjene informacija, koja je dopunjena i izmijenjena Direktivom 2009/17, **Direktivom 2008/106** o minimalnim standardima obuke pomoraca, **Direktivom 92/29/** o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima radi poboljšanja medicinskog tretmana na brodovima, **Direktivom 2010/65** o službenom postupku prijave za brodove koji dolaze u luke država članica i/ili odlaze iz tih luka, kojom se stavlja izvan snage Direktiva 2002/6, **Regulativom 336/2006** o implementaciji ISM Kodeksa, **Direktivom 2009/45** o sigurnosnim pravilima i normama za putničke brodove, **Direktivom 2003/25** o posebnim zahtjevima stabilnosti za putničke brodove ro-ro, **Direktivom 2009/15** o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju inspeksijski pregled i nadzor brodova, te za odgovarajuće aktivnosti pomorskih uprava, **Direktivom 96/98** o pomorskoj opremi, **Direktivom 98/41** o registraciji osoba koje putuju na putničkim brodovima u plovidbi prema lukama, ili iz luka država članica Zajednice, **Direktivom 1999/35** o sistemu obavefnih pregleda radi sigurnog obavljanja linijske plovidbe ro-ro putničkih brodova i brzih putničkih plovila, **Direktivom 2009/18** o određivanju temeljnih načela o istraživanju nesreća u području pomorskog saobraćaja i o izmjeni Direktive 1999/35 i Direktive 2002/59,

CG

INTERNO

PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

Direktivom 2009/16 o nadzoru države luke, **Direktivom 2009/20** o obaveznom osiguranju brodova, **Direktivom 96/40** o uspostavljanju modela identifikacionih kartica koje nose inspektori kontrole države luke, **Direktivom 1999/63** o Sporazumu o organizaciji radnoga vremena pomoraca koji su sklopili Udruženje brodovlasnika Evropske zajednice (ECSA) i Savez sindikata transportnih radnika u Evropskoj uniji (FST) i **Direktivom 2009/13** o sprovođenju Sporazuma koji su sklopili Udruženje brodovlasnika Europske zajednice (ECSA) i Evropski savez transportnih radnika (ETF) o Konvenciji o radu pomoraca iz 2006. i izmjeni Direktive 1999/63.

Zakonom o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi ("Sl. list SRJ", br. 12/98, 44/99, 74/99 i 73/00) i **Zakonom o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi** ("Sl. list SRJ", br. 19/78, 8/79, 19/87, 22/90 i 13/91) se uređuju upis broda, osnovi svojinsko-pravnih odnosa u pogledu brodova, brodar, obligacioni odnosi koji se odnose na brodove, plovidbene nezgode, postupak izvršenja i obezbjeđenja na brodovima i mjerodavno pravo i nadležnost sudova u Crnoj Gori za sporove s međunarodnim obilježjem.

Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi ("Sl. list SRJ", br. 12/98, 44/99, 74/99 i 73/00) i Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi ("Sl. list SRJ", br. 19/78, 8/79, 19/87, 22/90 i 13/91) nijesu usklađeni s **Regulativom 1177/2010** o pravima putnika kada putuju morem ili unutrašnjim plovim putevima i o izmjeni Regulative 2006/2004.

Zakonom o moru ("Sl. list CG", br. 17/07) se uređuje morski i podmorski prostor Crne Gore i to: unutrašnje morske vode, teritorijalno more, isključiva ekonomska zona, epikontinentalni pojas, zabrana uplovljenja, zaustavljanje i progon broda. U Zakonu je implementirana Konvencija Ujedinjenih nacija o pravu mora iz 1982. i Konvencija o zaštiti Sredozemnog mora i priobalnog područja od zagađivanja, 1996. (Barselonska konvencija) s ciljem da se na sveobuhvatan način uređuju svi načini upotrebe mora, iskorišćavanja, zaštite, očuvanja i poboljšanja kvaliteta mora, morskog dna i podmorja.

Zakon o moru nije usklađen s **Regulativom 3577/92** o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prevozu unutar država članica (pomorska kabotaža) i **Regulativom 4055/86** o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prevozu između država članica te između država članica i trećih zemalja.

Zakonom o zaštiti mora od zagađivanja sa plovnih objekata ("Sl. list CG", br. 20/11) se uređuje zaštita mora od zagađivanja s plovnih objekata koji plove ili se nalaze u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Crne Gore i prihvati i rukovanje otpadom u lukama. Zakon je djelimično usklađen s **Direktivom 2002/59** kojom se formira sistem nadzora saobraćaja brodova i informacioni sistem i **Direktivom 2000/59** o lučkim prihvatnim uređajima za otpadne materije i ostatke tereta s brodova.

Zakonom o jahtama ("Sl. list RCG", br. 46/07) se uređuje državna pripadnost, identifikacija i upis jahti u registar jahti, način uplovljenja, boravka i isplovljenja jahti, kao i prava i obaveze pri iznajmljivanju jahti. Zakonom o jahtama kreira se korisnički usmjeren pravni okvir za razvoj nautičkog turizma u Crnoj Gori, s ciljem da se na jednom mjestu reguliše: registracija, plovidba, boravak i iznajmljivanje jahti u vodama Crne Gore. Zakon o jahtama je djelimično usklađen s **Direktivom 94/25** o usklađivanju zakona i drugih propisa zemalja članica koji se odnose na rekreacijska plovila i **Rezolucijom br. 40** o certifikatu za operatera plovila za sport i rekreaciju.

Zakonom o lukama ("Sl. list CG", br. 51/08) se uređuju pravni status, podjela luka, upravljanje, naknade, koncesije, red, inspekcijski nadzor kao i druga pitanja koja su od značaja za luke u Crnoj Gori. Zakon o lukama je djelimično usklađen s **Direktivom 2005/65** koja se tiče poboljšanja bezbjednosti luka i **Direktivom 2001/96** koja se tiče zahtjeva i procedura za siguran utovar i istovar rasutog tereta.

Pristup tržištu

Zakonom o moru ("Sl. list CG", br. 17/07, 40/11) je propisano da je kabotaža prevoz stvari i putnika između domaćih luka koju mogu vršiti samo brodovi, jahte ili čamci domaće državne pripadnosti. Zakon o moru nije usklađen s **Regulativom 3577/92** o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prevozu unutar država članica (pomorska kabotaža) i **Regulativom 4055/86** o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prevozu između država članica te između država članica i trećih zemalja.

Međunarodni odnosi

Crna Gora je kao članica Ujedinjenih nacija sukcesijom preuzela Konvenciju UN o pravu mora, 1982. (UNCLOS). Crna Gora je 16. oktobra 2006. postala članica Međunarodne pomorske organizacije, deponovanjem instrumenata o pristupanju osnovnoj Konvenciji IMO iz 1948.

Crna Gora je ratifikovala sljedeće multilateralne ugovore: Konvenciju o olakšicama u međunarodnom pomorskom saobraćaju, Konvenciju o pružanju olakšica u međunarodnom pomorskom saobraćaju od 1965, Međunarodnu konvenciju o teretnim linijama iz 1966, s aneksom, Međunarodnu konferenciju o baždarenju brodova, 1969, Međunarodnu konvenciju o intervenciji na otvorenom moru za slučaj nesreća koje prouzrokuje ili može da prouzrokuje zagađivanje naftom, Međunarodnu konvenciju o intervenciji na otvorenom moru u slučaju zagađivanja naftom, 1969, Međunarodnu konvenciju o sprečavanju zagađivanja mora s brodova iz 1973, Protokol o intervenciji na otvorenom moru u slučaju zagađivanja materijama koje nijesu nafta, 1973, s izmjenama i dopunama, Konvenciju o međunarodnim pravilima o izbjegavanju sudara na moru, 1972, s izmjenama i dopunama, Međunarodnu konvenciju o bezbjednosti kontejnera, 1972, s izmjenama i dopunama, Konvenciju o sprečavanju zagađivanja mora putem izbacivanja otpadaka, 1972, Međunarodnu konvenciju o sprečavanju zagađivanja s brodova, 1973, izmijenjena Protokolom iz 1978, s izmjenama i dopunama i njihovim

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

opcionaIim prilozima I do V, Međunarodne konvencije o zaštiti ljudskih života na moru, 1974, Protokol iz 1978. o Međunarodnoj konvenciji o zaštiti ljudskih života na moru, 1974 (SOLAS PROT 1978), Konvenciju o standardima za obuku, izdavanje uvjerenja i vršenju brodske straže pomoraca, 1978, Međunarodnu konvenciju o standardima za obuku, izdavanje uvjerenja i vršenju brodske straže pomoraca, zakonika o obuci, izdavanju uvjerenja i vršenju brodske straže poraca i rezolucija, Međunarodnu konvenciju o traganju i spasavanju na moru, (SAR) 1979, dopunjene rezolucijama Komiteta za pomorsku bezbjednost (MSC) 70(69), Konvenciju o suzbijanju nezakonitih radnji uperenih protiv bezbjednosti pomorske plovidbe, Protokol o sprečavanju nelegalnih djelatnosti protiv sigurnosti fiksnih platformi lociranih u kontinentalnom pojasu, Konvenciju o međunarodnoj pomorskoj satelitskoj organizaciji (IMASART) i eksploatacionog sporazuma o međunarodnoj pomorskoj satelitskoj organizaciji (INMARSAT) s prilozima, Međunarodnu konvenciju o građanskoj odgovornosti za štete prouzrokovane zagađivanjem uljem iz 1992, Protokol iz 2003. uz Međunarodnu konvenciju o osnivanju međunarodnog fonda za naknadu štete zbog zagađivanja naftom iz 1992, Međunarodnu konvenciju o nadzoru štetnih sistema protiv obrastanja brodova iz 2001, Međunarodnu konvenciju o osnivanju Međunarodnog fonda za naknadu štete prouzrokovane zagađivanjem uljem, 1992, Međunarodnu konvenciju o odgovornosti i nadoknadi za štetu prouzrokovanu prilikom prevoza morem opasnih materija, 1996, Međunarodnu konvenciju o nadzoru i upravljanju brodskim balastnim vodama i talozima, 2004, Međunarodnu konvenciju o građanskoj odgovornosti za štetu nastalu zbog zagađenja mora brodskim gorivom, 2001, Protokol iz 1988. uz Međunarodnu konvenciju o teretnim linijama, 1966, Protokol iz 1988. uz Međunarodnu konvenciju o zaštiti ljudskog života na moru, 1974.

Crna Gora je ratifikovala Aneks VI Marpol 73/78 Konvencije ("Sl. list CG-Međunarodni ugovori", br. 3/2013).

Crna Gora nije ratifikovala Konvenciju o radu pomoraca i Atinsku konvenciju o prevozu putnika i njihovog prtljaga morem, usvojene 1974. i Protokola iz 2002. o izmjenama i dopunama Atinske konvencije o prevozu putnika i njihovog prtljaga morem, usvojene 1974.

Država zastave

Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13) su propisani uslovi koje mora da ispunjava brod sposoban za plovibu. Zakon je djelimično usklađen s **Direktivom 2009/21** o ispunjavanju zahtjeva države zastave.

Priznate organizacije

Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13) je propisano da tehnički nadzor kojim se utvrđuje sposobnost broda za plovību i izdavanje odgovarajućih brodskih isprava i knjiga može da vrši organizacija priznata od Evropske komisije za vršenje tehničkog nadzora i statutarnu certifikaciju pomorskih brodova, koju ovlasti Vlada. Zakon je djelimično usklađen s **Direktivom 2009/15** o

CG

**INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)**

zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju inspekcijski pregled i nadzor brodova, te za odgovarajuće aktivnosti pomorskih uprava i **Regulativom 391/2009** o zajedničkim pravilima i normama za organizacije za inspekcijski pregled i nadzor brodova.

Kontrola države luke

Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13) propisani su način i postupak obavljanja inspekcijskog nadzora sigurnosti plovidbe i obrazac legitimacije inspektora. Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe su djelimično prenijete **Direktiva 2009/16** o nadzoru države luke i **Direktiva 96/40** kojom se uspostavlja zajednički model službene karte inspektora za državni nadzor luka.

Nadzor plovidbe

Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13) su propisane odredbe vezane za sprovođenje nadzora, praćenja i upravljanja pomorskog saobraćaja. Zakon o sigurnosti pomorske plovidbe je djelimično usklađen s **Direktivom 2002/59** o uspostavljanju sistema nadzora plovidbe i informacijskog sistema Zajednice i stavljanju van snage Direktive 93/75 i njene izmjene i dopune 2009/17 o uspostavljanju sistema Zajednice za nadzor i upravljanje pomorskim saobraćajem.

Međunarodni kodeks upravljanja bezbjednošću

Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13) je propisano da su brodar, odnosno kompanija dužni da primjenjuju i održavaju sistem upravljanja sigurnošću. Zakon je djelimično usklađen s **Regulativom 336/2006** o implementaciji ISM Kodeksa, **Regulativom 540/2008** o izmjenama i dopunama Priloga II Regulative 336/2006 o sprovođenju Međunarodnog kodeksa o upravljanju sigurnošću (ISM) unutar Zajednice, koja se tiče obrazaca dokumenata.

Pilotaža

Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13) su propisane odredbe koje se odnose na pilotažu. S obzirom na to da Crna Gora svojom teritorijom ne izlazi na prostor Engleskog kanala i Sjevernog mora i da uslovi plovidbe ne zahtijevaju pomoć pilota otvorenog mora, ne javlja se potreba prenošenja **Direktive 79/115** u zakonodavstvo Crne Gore.

Pomorska oprema

Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13) su propisane odredbe koje se odnose na opremu kojom se opremaju brodovi crnogorske državne pripadnosti. Zakon je djelimično usklađen s **Direktivom 96/98** o pomorskoj opremi i **Direktivom 2011/75** koja mijenja i dopunjuje Direktivu 96/98 o pomorskoj opremi.

Putnički brodovi

Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13) su propisane odredbe koje se odnose na putničke brodove, ro-ro putničke brodove i brze putničke brodove. Zakon je djelimično usklađen s **Direktivom 98/18** o kategorijama plovidbe putničkih brodova, **Direktivom 2003/25** o posebnim zahtjevima stabilnosti za putničke brodove (ro-ro), **Direktivom 2009/45** o sigurnosnim pravilima i normama za putničke brodove, **Direktivom 2003/24** kojom se mijenja i dopunjuje Direktiva 98/18 o sigurnosnim pravilima i normama za putničke brodove, **Direktivom 98/41** o registraciji osoba koje putuju na putničkim brodovima u plovidbi prema lukama ili iz luka država članica Zajednice.

Sigurnost ribarskih brodova

Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13) su propisane odredbe koje se odnose na ribarske brodove. Zakon je djelimično usklađen s **Direktivom 97/70** o uspostavljanju usklađenog sigurnosnog sistema za ribarske brodove duže od 24 metra.

Tankeri

Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13) su propisane odredbe koje se odnose na sigurnost plovidbe, kao i na tehnička pravila, dok su **Zakonom o zaštiti mora od zagađivanja sa plovnih objekata** ("Sl. list CG", br. 20/11) propisane odredbe koje se odnose na zaštitu mora od zagađivanja sa plovnih objekata. Zakon o zaštiti mora od zagađivanja sa plovnih objekata nije usklađen s **Regulativom 530/2012** o postepenom prelasku tankera za prevoz ulja s duplim trupom ili zahtjevima ekvivalentnog dizajna za tankere za prevoz ulja s jednim trupom.

Pomorske nezgode

Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13) je propisano da sigurnosnu istragu u cilju utvrđivanja uzroka pomorske nezgode i nesreće i predlaganja mjera radi izbjegavanja pomorskih nezgoda i nesreća i unapređivanja sigurnosti plovidbe vrši Komisija za istraživanje pomorskih nezgoda i nesreća, koju obrazuje Vlada i koja je samostalna u radu i funkcionalno nezavisna od svih organa državne uprave nadležnih za pomorstvo i drugih pravnih i fizičkih lica. Zakon o sigurnosti pomorske plovidbe je djelimično usklađen s **Direktivom 2009/18** o određivanju temeljnih načela o istraživanju nesreća u području pomorskog prometa i o izmjeni Direktive 1999/35 i Direktive 2002/59, **Regulativom 651/2011** o usvajanju pravila postupaka trajnog okvira saradnje uspostavljene od strane država članica i **Regulativom 1286/2011** o usvajanju zajedničke metodologije istraživanja pomorskih nesreća.

Osiguranje

Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13) je propisano da brodovi moraju imati potvrdu o osiguranju odgovornosti za pomorska

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

potraživanja u skladu s Međunarodnom konvencijom o ograničenju odgovornosti za pomorska potraživanja iz 1976, do iznosa osiguranja utvrđenih Protokolom iz 1996. na tu Konvenciju. Zakon je djelimično usklađen s **Direktivom 2009/20** o obaveznom osiguranju brodova.

Socijalni aspekti

Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13) su propisane odredbe koje se odnose na Konvenciju o radu pomoraca i to: ugovor o radu, radno vrijeme i noćni rad, odmor, rad mlađeg pomorca, zaštita zdravlja i sigurnosti i sprečavanje nezgoda na brodu, zdravstvena briga na brodu, prostorije za smještaj i odmor pomoraca, prehrana i posluživanje hrane na brodu, zaštita prava pomoraca iz radnog odnosa, posredovanje pri zapošljavanju, svjedočanstvo o radu pomoraca i deklaracija o ispunjenosti uslova rada pomoraca, zarade pomoraca na brodu, prenos cijele ili dijela zarade i brodski postupak po prigovoru pomorca. Zakon o sigurnosti pomorske plovidbe je djelimično usklađen s **Direktivom 1999/63** o Sporazumu o organizaciji radnog vremena pomoraca koji su sklopili Evropska zajednica brodovlasnika (ECSA) i Federacija sindikata radnika u Evropskoj uniji (FST), **Direktivom 2009/13** o sprovođenju Sporazuma o Konvenciji o radu pomoraca (MLC 2006), **Direktivom 1999/95** o izvršenju odredbi u pogledu radnih sati pomoraca na brodovima koji uplovljavaju u luke Zajednice.

Obuka pomoraca

Pravilnikom o zvanjima i uslovima za sticanje zvanja i izdavanje ovlašćenja za članove posade pomorskih brodova ("Sl. list CG", br. 55/13) koji je usklađen s Konvencijom STCW 1978/95 s izmjenama i dopunama propisana su zvanja, uslovi za sticanje zvanja i izdavanje ovlašćenja za članove posade pomorskih brodova, program i način polaganja stručnog ispita za sticanje zvanja pomoraca.

Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13) su propisane odredbe koje se odnose na obuku pomoraca. Zakon je djelimično usklađen s **Direktivom 2008/106** i njene izmjene i dopune date u Direktivi 2012/35 (Manila 2010 Amandmani).

Pomorska bezbjednost - ISPS code

Uredbom o bezbjednosnoj zaštiti trgovačkih brodova i luka otvorenih za međunarodni saobraćaj ("Sl. list SCG", br. 32/04) se uređuju obaveze Države koje proizilaze iz Međunarodne konvencije o zaštiti ljudskog života na moru i Međunarodnog pravilnika o bezbjednosti brodova i lučkih postrojenja, koje se odnose na luke otvorene za međunarodni saobraćaj i brodove koji plove u međunarodnoj plovidbi. Uredba nije usklađena s **Regulativom 725/2004** o jačanju sigurnosne zaštite brodova i luka, **Direktivom 2005/65** poboljšanja bezbjednosti luka i **Regulativom 324/2008** o utvrđivanju izmijenjenih postupaka za obavljanje inspeksijskih pregleda Komisije u području pomorske sigurnosti.

Prava putnika

Zakonom o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi ("Sl. list SRJ", br. 12/98, 44/99, 74/99 i 73/00), članovima 643-678 su propisane odredbe koje se odnose na prava putnika. Zakon nije usklađen s **Regulativom 1177/2010** o pravima putnika kada putuju morem i unutrašnjim plovnim putevima. **Zakon o sigurnosti pomorske plovidbe** ("Sl. list CG", br. 62/13) je djelimično usklađen s pomenutom Regulativom u dijelu koji se odnosi na konstrukciju brodova radi adekvatnog pristupa, kretanja i boravka osoba s invaliditetom i smanjenim mogućnostima kretanja.

Institucionalni okvir i administrativni kapaciteti

U sklopu **Ministarstva saobraćaja i pomorstva** se nalazi **Direktorat za pomorski saobraćaj** koji vrši poslove uprave koji se između ostalog odnose na: pomorski saobraćaj, sigurnost pomorskog saobraćaja, bezbjednosnu zaštitu trgovačkih brodova i luka otvorenih za međunarodni saobraćaj, utvrđivanje indikatora, sprečavanje i preduzimanje hitnih mjera u slučaju zagađenja mora s plovnih objekata, prevoz opasnih materija u pomorskom saobraćaju u skladu s posebnim zakonom, unutrašnji i međunarodni prevoz lica i stvari, objekte sigurnosti plovidbe, pomorsku privredu, sigurnost pomorske plovidbe, luke, praćenje i proučavanje uslova privređivanja i ekonomski položaj privrednih subjekata u ovim oblastima, predlaganje mjera tekuće i razvojne politike i analiziranje njihovih uticaja na ekonomski položaj privrednih subjekata u oblasti pomorstva.

Lučke kapetanije u Baru i Kotoru, kao područne jedinice Direktorata za pomorski saobraćaj, vrše poslove koji se odnose na: sigurnost i bezbjednost plovidbe i reda u lukama; sticanje zvanja članova posade brodova; vršenje inspeksijskog nadzora nad brodovima i drugim plovnim objektima, članovima posade broda, lukama, plovnim putevima i objektima sigurnosti i bezbjednosti plovidbe; radio službom, lučkom i obalnom pilotažom, izgradnjom objekata u obalnom moru; prevozom lica i stvari na moru; održavanje reda u lukama i na drugim djelovima obalnog mora i druge poslove utvrđene propisima.

Uprava pomorske sigurnosti kao organ uprave u sastavu Ministarstva saobraćaja i pomorstva vrši poslove uprave koji se odnose na: sigurnost plovidbe u obalnom moru Crne Gore u vezi s uređivanjem i održavanjem pomorskih plovnih puteva, postavljanjem objekata sigurnosti plovidbe na plovnim putevima i obezbjeđivanjem njihovog pravilnog funkcionisanja, vršenjem poslova radio službe na pomorskim plovnim putevima za potrebe pomorskog saobraćaja, prikupljanjem hidrografskih, okeanografskih i meteoroloških podataka i njihovo emitovanje radio vezom; utvrđivanje sposobnosti za plovidbu brodova i drugih plovnih i plutajućih objekata i to: vršenjem tehničkog nadzora, izdavanjem brodskih isprava, knjiga i svjedočanstava, donošenjem tehničkih pravila i izračunavanjem tonaže prilikom baždarenja plovnih objekata; vršenje tehničke ekspertize pri nastalim pomorskim nezgodama; organizovanje i obavljanje akcija traganja i spašavanja na moru; zaštitu mora od zagađenja s plovnih i plutajućih objekata; upis jahti u Registar jahti i druge poslove utvrđene propisima.

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

Lučka uprava kao organ uprave u sastavu Ministarstva saobraćaja i pomorstva vrši poslove uprave koji se odnose na: luke od nacionalnog značaja; brigu o izgradnji, rekonstrukciji, održavanju, upravljanju, zaštiti i unapređenju luka; nadzor nad korišćenjem luka, pružanje lučkih usluga i obavljanje ostalih djelatnosti u luci; kontrolu nad izgradnjom, rekonstrukcijom, održavanjem i zaštitom lučke infrastrukture i suprastrukture; obezbjeđenje uslova za obavljanje pomorskog saobraćaja i lučkih usluga u luci i na sidrištu luke; primjenu domaćih propisa, međunarodnih sporazuma i standarda koji se odnose na luke; pripremu planova razvoja luka koje donosi Vlada; obezbjeđenje poslovanja luke u skladu s tržišnim principima; pripremu kriterijuma za utvrđivanje visine naknade za korišćenje lučke infrastrukture; pripremu koncesionog akta, učestvovanje u postupku za dodjelu koncesije i zaključivanje ugovora o koncesiji; odobravanje iznosa naknade za lučke usluge na osnovu maksimalno utvrđenog iznosa ove naknade; kontrolu izvršavanja ugovora o koncesiji; regulaciju i koordinaciju odnosa i aktivnosti između koncesionara; zaključivanje ugovora o koncesiji s izabranim ponuđačem; obezbjeđivanje da koncesionar bude upisan u registar koncesija i druge poslove utvrđene propisima.

III USKLAĐIVANJE ZAKONODAVNOG I INSTITUCIONALNOG OKVIRA S PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE

III. a. Drumski saobraćaj

Zakonodavni okvir

Pristup profesiji i tržištu

Potpuna usklađenost crnogorskog zakonodavstva s **Regulativom 1071/2009** o uspostavljanju zajedničkih pravila koja se tiču uslova za obavljanje djelatnosti drumskog prevoznika, **Regulativom 1072/2009** o zajedničkim pravilima za pristup tržištu međunarodnog drumskog prevoza tereta, **Regulativom 1073/2009** o zajedničkim pravilima za pristup međunarodnom tržištu usluga prevoza običnim i turističkim autobusima koja mijenja Regulativu 561/2006 i **Regulativom 361/2014** o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Regulative 1073/2009 koja se tiče dokumenata za međunarodni prevoz putnika običnim i turističkim autobusima i o staljanju van snage Regulative 2121/98, postići će se 2016, za kad je planirano donošenje novog Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju i propisa za njegovo sprovođenje. Dijelovi pravne tekovine koji se odnose na kabotažu, obrazac licence, uvođenje potvrda za vozače i obrazac i sadržaj dozvola i zahtjeva za dozvole za prevoz putnika primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore EU.

Regulativa 361/2014 nije prenijeta u Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju, ali je Crna Gora od 1. januara 2009. potpisnica Sporazuma INTERBUS ("Sl. list Crne Gore-Međunarodni ugovori", br. 4/2008), odnosno, povremeni prevoz putnika se obavlja u skladu s navedenim sporazumom.

Potpuna usklađenost s **Direktivom 2003/59** o početnim kvalifikacijama i periodičnom osposobljavanju vozača određenih motornih vozila i njena primjena

CG

INTERNO

PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

postići će donošenjem novog Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju i propisa za njegovo sprovođenje 2016.

Instaliranje novog sistema naplate putarine omogućiće upotrebu automatske naplate putarine upotrebom TAG uređaja. Korišćenje TAG uređaja s tehničkim karakteristikama, koje su definisane direktivama EU, dopušta interoperabilnost sistema naplate putarine. Ovaj sistem biće u upotrebi do kraja 2014.

Novim Zakonom o putevima, čije je donošenje planirano 2016. postići će se potpuna usklađenost u dijelu ITS sistema koje reguliše **Direktiva 2010/40**.

Izmjenama i dopunama Odluke o utvrđivanju visine godišnje naknade za korišćenje puteva pri registraciji drumskih motornih vozila, traktora i priključnih vozila ("Sl. list RCG", br. 60/2005) koje su planirane 2016. postići će se potpuna usklađenost s **Direktivom 1999/62** u dijelu raspodjele vozila po kategorijama.

U cilju usklađivanja s **Direktivom 2004/54**, 2016. uradiće se novi podzakonski akt o minimalno-bezbjednosnim uslovima za tunele duže od 500 metara.

Socijalni uslovi

Potpuna usklađenost s **Regulativom 561/2006** o usklađivanju određenog socijalnog zakonodavstva koje se odnosi na drumski saobraćaj, **Regulativom 3821/85** o opremi za zapisivanje koja se koristi u drumskom saobraćaju, **Direktivom 2006/22** o minimalnim uslovima za sprovođenje Regulative 3820/85 i 3821/85 o socijalnom zakonodavstvu koje se odnosi na aktivnosti drumskog prevoza i stavljanju izvan snage Direktive 88/599 i **Direktivom 2009/5** o izmjenama Direktive 2006/22 postići će se donošenjem novog Zakona o radnom vremenu i pauzama u toku radnog vremena i uređajima za evidentiranje u drumskom saobraćaju i propisa za njegovo sprovođenje 2017.

Tehnički i bezbjednosni uslovi

Potpuna usklađenost s **Direktivom 2014/45** o periodičnim tehničkim pregledima motornih vozila i njihovih priključnih vozila i o stavljanju van snage Direktive 2009/40, **Direktivom 2014/47** o pregledima tehničke ispravnosti komercijalnih vozila na putevima koji saobraćaju u Uniji i o stavljanju van snage Direktive 2000/30, **Direktivom 1999/37** o registracionim dokumentima za vozila, **Direktivom 91/671** o obaveznom korišćenju sigurnosnog pojasa u vozilima čija je najveća dozvoljena masa manja od 3,5 tona, **Direktivom 89/459** o dubini gaznog sloja pneumatika određenih kategorija drumskih vozila i njihovih prikolica, **Direktivom 92/6** o ugradnji i korišćenju ograničavača brzine za određene kategorije vozila, **Direktivom 2006/126** o vozačkim dozvolama, **Regulativom 2411/98** o znaku raspoznavanja, **Direktivom 2007/38** o naknadnom postavljanju ogledala na teška teretna vozila i **Direktivom 2011/82** o olakšavanju prekogranične razmjene informacija o saobraćajnim prekršajima vezanim za bezbjednost saobraćaja na putevima postići će se 2018. donošenjem novog Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima i propisa za njegovo sprovođenje.

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

Do 2016. uradiće se podzakonski akti kojima će se propisati detaljniji uslovi koje mora da ispunjava revizor za bezbjednost puteva, način osposobljavanja i provjere osposobljenosti, vođenje evidencije revizora za bezbjednost puteva i način i uslovi obavljanja poslova revizora, način izrade uporedne analize bezbjednosti saobraćaja i drugih u cilju potpunog usklađivanja s **Direktivom 2008/96**.

Prevoz opasnih materija

Zakon o prevozu opasnih materija ("Sl. list CG", br. 33/2014) koji je usvojen u julu 2014. djelimično je usklađen sa sljedećim propisima EU: **Direktivom 95/50** o jedinstvenim postupcima kontrole drumskog prevoza opasnih materija, **Direktivom 98/91** o motornim vozilima i njihovim priključnim vozilima, namijenjena za drumski prevoz opasnog tereta kojom se mijenja i dopunjuje Direktiva 70/156 o tipskom odobrenju motornih vozila i njihovih prikolica, **Direktivom 2008/68** o rječnom prevozu opasnih materija, **Direktivom 2009/0446** o jedinstvenim procedurama za provjeru o prevozu opasnih materija (kodifikovana verzija), **Direktiva 2001/26** kojom se mijenja i dopunjuje Direktiva 95/50 o jedinstvenim postupcima za kontrolu drumskog prevoza opasne robe, **Direktivom 2004/112** kojom se Direktiva 95/50 o jedinstvenim postupcima provjere prevoza opasne robe drumskim saobraćajem prilagođava tehničkom napretku i **Odlukom 2003/635** kojom se, u skladu s Direktivom 94/55 države članice ovlašćuju da usvoje određena odstupanja u vezi s drumskim prevozom opasnih materija.

Potpuna usklađenost će biti postignuta 2015. donošenjem propisa neophodnih za njegovo sprovođenje, kad će početi njihova primjena.

Crna Gora će se u potpunosti uskladiti s **Direktivom 2010/35** o prenosnoj opremi pod pritiskom i stavljanju van snage direktiva 76/767, 84/525, 84/526, 84/527 i 1999/36 do datuma pristupanja EU.

Prava putnika

Potpuna usklađenost **Zakona o ugovorima o prevozu u drumskom saobraćaju** ("Sl. list CG", br. 53/2009, "Sl. list CG", br. 36/2013) s **Regulativom 181/2011** o pravima putnika u autobuskom prevozu postići će se 2018, kad će započeti njegova primjena, osim u onom dijelu u kojem nije primjenjiv do datuma pristupanja.

Administrativna sposobnost

U cilju kvalitetnijeg vršenja nadzora nad primjenom Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju i Zakona o radnom vremenu i pauzama u toku radnog vremena i uređajima za evidentiranje u drumskom saobraćaju, u narednom periodu se planira zapošljavanje dva nova inspektora u Inspekciji za drumski saobraćaj. Crna Gora će na godišnjem nivou nastaviti s obukama i opremanje svih inspektora za vršenje kontrole u skladu s **Direktivom 2006/22**.

Adekvatna obuka i opremanje nadležnih kontrolnih organa kako bi se osposobili da vrše predviđene kontrole vremena vožnje, pauza i odmora profesionalnih vozača

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

planiraju se 2015. Za navedene obuke koristiće se mehanizmi tehničke pomoći preko Taiex-a i drugih dostupnih programa pomoći.

III. b. Željeznički saobraćaj

Zakon o željeznici ("Sl. list CG", br. 27/2013), koji se primjenjuje od januara 2014, djelimično je usklađen s **Regulativom 1370/2007** o uslugama javnog prevoza putnika u željezničkom i drumskom saobraćaju i o ukidanju Regulative 1191/69 i Regulative 1107/70. U Zakonu je dat pravni osnov za potpisivanje ugovora o obavezi javnog prevoza i detaljnije su razrađene obaveze pružanja usluga prevoza putnika od javnog interesa. U 2014, planirano je donošenje podzakonskog akta PSO (Public Service Obligation) i metodologije obračuna naknada, na osnovu kojih će se steći uslovi za potpisivanje ugovora PSO. Donošenjem ovog podzakonskog akta, Zakon će u potpunosti biti usklađen s **Regulativom 1370/2007**. Potpisivanjem PSO ugovora, planirano je i rješavanje pitanja infrastrukturnih naknada za putničke vozove.

Kako je nova **Direktiva 2012/34** objedinila propise EU na osnovu kojih je rađen Zakon o željeznici, može se zaključiti da isti djelimično usklađen s odredbama vezanim za Izjavu o mreži, naknade za pristup infrastrukturi i pružanje usluga, kao i alokaciju kapaciteta infrastrukture i uspostavljanje jedinstvenog regulatornog tijela. Primjena Zakona je počela u januaru 2014, a do juna 2016. je planirano da se izvrši revizija usklađenosti Zakona s **Direktivom 2012/34**, nakon čega će biti odlučeno da li će se vršiti izmjene Zakona ili će se potpuna usklađenost postići donošenjem podzakonskih akata.

Crna Gora ne primjenjuje nacionalna bezbjednosna i tehnička pravila Republike Srbije, već su u primjeni tehnički propisi iz Zajednice jugoslovenskih željeznica, do donošenja novih podzakonskih akata.

Zakon o ugovornim odnosima u željezničkom saobraćaju ("Sl. list CG", br. 41/2010) je potpuno usklađen s **Regulativom 1371/2007** i djelimično usklađen s Preporukom za odluku o zaključku Evropske zajednice i Ugovora o pristupanju Evropskoj zajednici za Konvenciju o međunarodnim željezničkim prevozima (COTIF) kako je izmijenjeno Protokolom iz Viljnusa. Iako se Zakon sprovodi od 2010, još uvijek se ne primjenjuje u dijelu prava lica s invaliditetom zbog tehničkih nedostataka opreme jednog dijela voznih sredstava i neuređenih prilaza na neremontovanom dijelu pruge. Međutim, kao što je i ranije navedeno, realizacijom infrastrukturnih projekata po dionicama, postepeno se rješava pitanje prilaza vozovima, dok se problem s opremom voznih sredstava rješava obavezom operatera i upravljača infrastrukture da pruže pomoć licima s invaliditetom radi pristupa i korišćenja voznih sredstava. Što se tiče primjene ostalih odredaba Zakona, postignuta je potpuna primjena u lokalnom saobraćaju, tj. za putnike koji započinju i završavaju vožnju na teritoriji Crne Gore. Za putnike u tranzitu i putnike u međunarodnom saobraćaju nije moguće primijeniti Zakon u potpunosti, bez potpisivanja protokola o recipročnosti sa zainteresovanim željezničkim upravama. Na ove putnike primjenjuju se opšta pravila COTIF-a, stoga će se i u narednom

CG

INTERNO

PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

periodu, osim unapređenja infrastrukture, raditi na stvaranju uslova za zaključivanje bilateralnih sporazuma sa željezničkim upravama kako država članica EU, tako i ostalim zainteresovanim upravama.

Bezbjednost željeznice

Donošenjem podzakonskih akata, Zakon o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza ("Sl. list CG", br. 1/2014) će se u potpunosti uskladiti s **Direktivom 2004/49** i **Direktivom 2008/57** o interopereabilnosti željezničkog sistema u Zajednici. Zakonom predviđeni rok za donošenje podzakonskih akata je 2016. Istovremeno, donošenjem novih podzakonskih akata, biće ukinuti stari tehnički propisi.

U toku je izrada pet pravilnika koji proizilaze iz Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza, i to: Pravilnik o žičarama, Pravilnik o načinu izdavanja licence za lica koja upravljaju vučnim vozilom, Pravilnik o načinu izdavanja dozvola za korišćenje željezničkih vozila, Signalni pravilnik i Pravilnik o održavanju donjeg stroja željezničkih pruga. Ovi pravilnici predstavljaju osnov za implementaciju direktiva EU koje uređuju bezbjednost i interoperabilnost željeznice, a očekuje se da budu objavljeni do kraja 2014. Takođe, do kraja 2015. sve željezničke kompanije su u obavezi da objave Safety Management System-SMS, kako bi ispunile uslov za produženje certifikata za bezbjednost.

Licenciranje za mašinovođe

Donošenjem podzakonskih akata, postići će se potpuna usklađenost Zakona o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza s **Direktivom 2007/59** o certifikaciji mašinovođa koji upravljaju lokomotivama i vozovima u željezničkom sistemu u Zajednici, u dijelu koji se odnosi na izgled dozvole, osnivanje centara za obuku, licenciranje ispitivača i izbor zdravstvenih ustanova. Krajnji rok za donošenje ovih akata je 2016.

Zakonom o željeznici data je obaveza upravljaču infrastrukture i operaterima da u svakom momentu, na zahtjev Direkcije, moraju dostaviti sve informacije koje se odnose na funkcionisanje i bezbjedno odvijanje željezničkog saobraćaja, realizovanim obavezama po zaključenim ugovorima i slično. Istim zakonom propisana je novčana kazna u iznosu od 500 do 20 000 eura za sve subjekte koji ne dostave pomenute informacije, na zahtjev Direkcije. Shodo organizaciji rada državne uprave, sve kazne po osnovu ovog zakona izriče nadležni inspektor za željeznicu.

Administrativna sposobnost

U Direkciji za željeznice sistematizovano je 12 radnih mjesta, a popunjeno 7. Do 2018, planirano je zaposlenje još tri službenika.

Iako je Zakonom o željeznici ("Sl. list CG", br. 27/2013) predviđeno da poslove regulatornog organa vrši posebno odjeljenje u okviru Direkcije za željeznice, u ovom momentu se traži model da se to odjeljenje izmjesti u neku od već postojećih

regulatornih agencija, kako bi se ispunile preporuke Evropske komisije o nezavisnosti ovog organa s istovremeno prihvatljivim uticajem na budžet Države.

Novim **Zakonom o bezbjednosti, organizaciji i efikasnosti željezničkog prevoza** stvoren je pravni osnov za formiranje tijela za bezbjednost (National Investigation Body – NIB). Budžetom za 2014. opredijeljena su sredstva za formiranje ovog tijela, koje će biti zajedničko tijelo za vazdušni, željeznički i pomorski saobraćaj, s tri zaposlena inspektora (istražitelja) za svaki vid saobraćaja i koji će, u skladu sa Zakonom, koordinirati radom Komisije i biti zaduženi za sprovođenje svih potrebnih aktivnosti. Obaveze i opis poslova zaposlenih u nacionalnom tijelu za bezbjednost su definisani Zakonom, a u toku je i proces izbora glavnih istražitelja.

III. c. Saobraćaj unutrašnjim plovnim putevima

Zakonodavni okvir

Do 2017. planirano je donošenje Zakona o unutrašnjoj plovidbi kojim će se u potpunosti prenijeti **Direktiva 2006/87** o utvrđivanju tehničkih pravila za plovila unutrašnje plovidbe i **Direktiva 96/50** o usklađivanju uslova za dobijanje certifikata za kapetane za prevoz robe i putnika unutrašnjim plovnim putevima.

Administrativna sposobnost

Donošenjem Zakona o unutrašnjoj plovidbi propisaće se odredbe vezane za osnivanje organa uprave koji će biti nadležan za unutrašnju plovidbu. Osnivanje novog organa uprave će usloviti zapošljavanje 4 službenika kako je u ovom trenutku planirano. Izrada pravnog okvira i formiranje organa uprave iniciraće potrebu za usavršavanjem službenika i pohađanjem određenih seminara i obuka u ovoj oblasti.

III. d. Kombinovani transport

Zakon o kombinovanom prevozu tereta ("Sl. list CG", br. 27/2014) stupio je na snagu u junu 2014.

III. e. Obezbjedivanje javnog drumskog i željezničkog prevoza putnika u sklopu režima obaveza pružanja javnih usluga

Kroz izmjene i dopune Uredbe o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći ("Sl. list CG", br. 27/2010, 34/2011 i 16/2014) 2015. planira se potpuno prenošenje **Regulative 1370/2007** o uslugama javnog prevoza putnika u željezničkom i drumskom saobraćaju i o ukidanju Regulative 1191/69 i Regulative 1107/70, dok će njena primjena, u dijelu drumskog saobraćaja, početi danom pristupanja Crne Gore u EU.

Kad je riječ o obezbjeđivanju javnog željezničkog prevoza putnika u sklopu režima obaveza pružanja javnih usluga, 2014. je planirano donošenje podzakonskog akta PSO (Public Service Obligation) i metodologije obračuna naknada, na osnovu kojih će se steći uslovi za potpisivanje ugovora PSO.

III. f. Vazdušni saobraćaj

Zakonodavni okvir

Kodeks ponašanja za računarske sisteme rezervacije

U Crnoj Gori ne postoje subjekti na koje se **Regulativa 80/2009** o Kodeksu poslovanja kompjuterskih rezervacionih sistema i o stavljanju van snage Regulative 2299/89 dominantno odnosi, tj. ne postoji niti "prodavac sistema" ("system vendor") niti "matični prevoznik" ("parent carrier") u smislu u kojem regulativa definiše ove pojmove. Svi subjekti u Crnoj Gori su samo korisnici globalnog sistema rezervacije i ne nailaze na poteškoće u svakodnevnom radu.

Donošenjem podzakonskog akta do kraja 2015, na osnovu Zakona o vazdušnom saobraćaju ("Sl. list CG", br. 30/12), u potpunosti će se izvršiti usklađivanje s Regulativom 80/2009.

Sigurnost vazdušnog saobraćaja

Kada je riječ o implementaciji SMS sistema na aerodromima, do 2014. nije postojao regulatorni osnov za utvrđivanje zahtjeva i postupaka u vezi s aerodromima u skladu s Regulativom 216/2008. Donošenjem podzakonskog akta do kraja 2017. na osnovu Zakona o vazdušnom saobraćaju ("Sl. list CG", br. 30/12), u potpunosti će se izvršiti usklađivanje s Regulativom 139/2014 o utvrđivanju zahtjeva i upravnih postupaka u vezi s aerodromima u skladu s Regulativom 216/2008.

Državnim budžetom za 2014. su predviđena sredstva za nesmetan rad Nacionalne komisije za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda vazduhoplova. Bitno je naglasiti da su dodijeljena sredstva raspoređena u Budžetu pod zasebnom potrošačkom jedinicom kako se ne bi narušila nezavisnost koju Komisija mora da ima u svom radu. Takođe, Vlada Crne Gore je u cilju nesmetanog funkcionisanja, Komisiji dodijelila prostorije za rad.

Bezbjednost civilnog vazduhoplovstva

U cilju razjašnjavanja dileme oko nadležnosti u sprovođenju Nacionalnog programa bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva, bitno je napomenuti da u skladu sa Zakonom o vazdušnom saobraćaju ("Sl. list CG", br. 30/12), Nacionalni odbor za bezbjednost civilnog vazduhoplovstva prati sprovođenje preventivnih mjera utvrđenih Nacionalnim programom bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva i mjera za otklanjanje posljedica uzrokovanih nezakonitim ometanjem civilnog vazduhoplovstva, prati primjenu i sprovođenje bezbjednosnih mjera na aerodromima, na osnovu inspekcijskih pregleda i izvještaja i nalaže druge mjere koje treba preduzeti, analizira nivo opasnosti i odlučuje o primjeni određenog nivoa dodatnih, pojačanih mjera bezbjednosti koje će se preduzeti i implementirati na aerodromima, rukovodi akcijama u kriznim situacijama, izazvanim aktima nezakonitog ometanja, u skladu s Programom bezbjednosti i vrši i druge poslove od interesa za bezbjednost civilnog vazduhoplovstva.

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

U skladu s članom 139 stav (4) Zakona o vazdušnom saobraćaju, Agencija za civilno vazduhoplovstvo je zadužena da prati sprovođenje Nacionalnog programa bezbjednosti i Nacionalnom odboru za bezbjednost civilnog vazduhoplovstva dostavlja izvještaj o sprovođenju mjera.

U skladu s članom 140 stav (4) Zakona o vazdušnom saobraćaju, Agencija za civilno vazduhoplovstvo prati operativno sprovođenje Programa kontrole kvaliteta bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva i Nacionalnom odboru za bezbjednost civilnog vazduhoplovstva dostavlja izvještaj o sprovođenju operativnih mjera iz Programa kontrole kvaliteta bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva.

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Agencija za civilno vazduhoplovstvo i Nacionalni odbor za bezbjednost civilnog vazduhoplovstva će pratiti donošenje novih regulativa iz oblasti bezbjednosti civilnog vazdušnog saobraćaja i iste po donošenju sprovođiti kroz Nacionalni program bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva.

Zahtjevi za osiguranje

U cilju usklađivanja s konsolidovanom verzijom **Regulative 785/2004**, tj. izmjenama i dopunama **Regulative 785/2004** s **Regulativom 1137/2008** i **Regulativom 285/2010**, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je pripremlilo Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju u dijelu koji se odnosi na osiguranje u vazdušnom saobraćaju, koji je upućen Ministarstvu finansija, u čijoj je nadležnosti ovaj Zakon.

Vazdušni slotovi i aerodromske naknade

Na aerodromima Podgorica i Tivat redovni i čarter avio prevozioci dostavljaju svoje redove letjenja pred svaku ljetnju i zimsku sezonu u vidu prijedloga na osnovu kojih operator aerodroma: daje saglasnost, formira objedinjene redove letjenja, dobrom organizacijom upošljava maksimum raspoloživih kapaciteta i bez diskriminacije prihvata svaku zainteresovanu avio kompaniju. Propisi EU koji se odnose na aerodromske naknade i vazdušne slotove će se primjenjivati danom pristupanja Crne Gore EU.

Jedinstveno evropsko nebo

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva i Agencija za civilno vazduhoplovstvo će kroz podzakonske akte, za koje pravni osnov postoji u Zakonu o vazdušnom saobraćaju, nastaviti s implementacijom novih evropskih regulativa u crnogorski zakonodavni sistem. Do kraja 2014. planira se donošenje pravilnika kojima će se u potpunosti preuzeti sljedeće regulative: **Regulativa 677/2011** o utvrđivanju detaljnih pravila za implementaciju mrežnih funkcija upravljanja vazdušnim saobraćajem (ATM) i izmjenama i dopunama Regulative 691/2010, **Regulativa 176/2011** o informacijama koje se dostavljaju prije uspostavljanja i izmjene funkcionalnog bloka vazdušnog prostora, **Regulativa 1079/2012** o zahtjevima za razdvajanje govornih kanala u Jedinstvenom evropskom nebu, **Regulativa 1206/2011** o zahtjevima za

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

identifikaciju vazduhoplova za potrebe nadzora u Jedinostvenom evropskom nebu, **Regulativa 1207/2011** o zahtjevima o karakteristikama i interoperabilnosti nadzora u Jedinostvenom evropskom nebu, **Regulativa 262/2009** o zahtjevima za koordinisanu raspodjelu i korišćenje mod S kodova za Jedinostveno evropsko nebo, **Regulativa 29/2009** o zahtjevima za pružanje datalink usluge u Jedinostvenom evropskom nebu, **Regulativa 30/2009** o izmjenama i dopunama Regulative 1032/2006 po pitanjima uslova za automatske sisteme za razmjenu pratećih podataka o letu.

Pravilnikom o letenju vazduhoplova, na osnovu Zakona o vazdušnom saobraćaju ("Sl. list CG", br. 30/12), čije je donošenje planirano za drugu polovinu 2015, preuzeće se **Regulativa 923/2012** kojom se utvrđuju zajednička pravila letenja i operativne odredbe u vezi s uslugama i postupcima u vazdušnoj plovidbi i izmjenama i dopunama regulativa 1035/2011, 1265/2007, 1794/2006, 730/2006, 1033/2006 i 255/2010.

Međunarodni odnosi

Regulativa 868/2004 koja se odnosi na zaštitu od subvencija i nefer praksi određivanja cijena koje prouzrokuju štetu avio-prevoznicima Zajednice u ponudi avio usluga iz zemalja koje nijesu članice Evropske zajednice, nije dio Aneksa ECAA Sporazuma i nije prenijeta u crnogorski zakonodavni sistem. Regulativa će postati primjenjiva danom pristupanja Crne Gore EU.

Regulativa 847/2004 koja se bavi pregovorima i implementacijom sporazuma između država članica i trećih zemalja nije prenijeta u crnogorski zakonodavni sistem, nije relevantna za Crnu Goru u ovom trenutku, ali će postati primjenljiva danom pristupanja Crne Gore EU.

Prava putnika

U cilju potpunog usklađivanja s **Regulativom 261/2004** o uspostavljanju zajedničkih pravila o kompenzaciji i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcavanja i otkazivanja ili dugog kašnjenja letova, **Regulativom 2027/97** o odgovornosti avio-prevoznika u slučaju udesa, **Regulativom 1107/2006** koja se tiče prava osoba s invaliditetom i osoba sa smanjenom pokretljivošću kada putuju avionom i **Regulativom 889/2002** o izmjenama i dopunama Regulative 2027/97 o odgovornosti vazdušnih prevoznika u slučaju nesreća, pripremljen je Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obligacionim odnosima i osnovama svojinsko-pravnih odnosa u vazdušnom saobraćaju. Pomenutim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o obligacionim odnosima i osnovama svojinsko-pravnih odnosa u vazdušnom saobraćaju će se obezbjediti potpuna usklađenost s evropskim regulativama koje se odnose na prava putnika. Rok za donošenje ovog Zakona je kraj 2014.

Administrativna sposobnost

Radi sprovođenja Nacionalnih programa bezbjednosti, sigurnosti i olakšica u vazdušnom saobraćaju kao i implementacije evropske legislative, formirani su Nacionalni odbori koji u svom sastavu pored predstavnika Ministarstva saobraćaja i pomorstva imaju i predstavnike drugih organa.

U cilju dosljedne implementacije evropske legislative u domaći zakonodavni sistem, neophodna je obuka zaposlenih u Ministarstvu saobraćaja i pomorstva i Agenciji za civilno vazduhoplovstvo iz oblasti ekonomske regulative (pristup tržištu i dodatna pitanja; socijalni aspekti; zaštita potrošača; prava putnika), bezbjednosti, Jedininstveno evropsko nebo (usluge vazdušne plovidbe/upravljanje vazdušnim saobraćajem (ANS/ATM), fleksibilna upotreba vazdušnog prostora), sigurnosti, kroz seminare, radionice i treninge.

Shodno Nacionalnom programu za olakšice u vazdušnom saobraćaju predviđena je i obuka zaposlenih na aerodromu, osoblja operatora vazduhoplova i zaposlenih u turističkim agencijama o značaju razmjene informacija o licima s invaliditetom i o licima sa smanjenom pokretljivošću kojima je potrebna specijalna pomoć.

III. g. Pomorski saobraćaj

Država zastave

Donošenjem podzakonskih akta do kraja 2016, koji proizilaze iz Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe, a odnose se na uslove koje mora da ispunjava brod sposoban za plovidbu u potpunosti će se izvršiti usklađivanje s **Direktivom 2009/21** o udovoljavanju zahtjevima zemlje zastave broda.

Kontrola države luke

Crna Gora je u maju 2011. primljena u Pariski memorandum kao država posmatrač. U martu 2012, Sekretarijatu Paris Mou-a dostavljen je Akcioni plan za pridruživanje Crne Gore Paris Mou, kojim su precizirane aktivnosti koje će pomorske vlasti Crne Gore da preduzmu u cilju ispunjenja navedenih preporuka, kao i aktivnosti koje je preduzela u prethodnom periodu.

Na sastanku Komiteta Pariskog memoranduma o kontroli luke države, koji je održan u maju 2014, dogovoreno je da Crna Gora realizuje preostale preporuke monitoring tima Paris MoU, kako bi u maju 2015. podnijela kandidaturu za prijem u članstvo Paris Mou-a.

Podzakonska akta koja će biti donijeta do kraja 2014, na osnovu Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe u potpunosti će se uskladiti s **Direktivom 2009/16** o nadzoru države luke i **Direktivom 96/40** kojom se uspostavlja zajednički model službene legitimacije inspektora za državni nadzor luka.

Nadzor plovidbe

U Crnoj Gori je u toku realizacija IPA 2011 projekta "Implementacija VTMS-a i nabavka opreme za zaštitu mora od zagađenja". Implementacija VTMS-a u Crnoj

CG

INTERNO

PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

Gori, odnosno uspostava sistema za nadzor i kontrolu pomorskog saobraćaja je aktivnost vrijedna 1,800,000€ i njegovim uspostavljanjem država Crne Gora će dobiti opremu za nadzor pomorskog saobraćaja.

Realizacijom VTS/VTMIS koja je planirana da otpočne 1. januara 2015, uspostaviće se kompletan zakonodavni i tehnološki okvir za praćenje pomorskog saobraćaja.

Donošenjem podzakonskih akata do kraja 2014, na osnovu Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13), u potpunosti će se izvršiti usklađivanje s **Direktivom 2002/59** o uspostavljanju sistema nadzora plovidbe i informacijskog sistema Zajednice i stavljanju van snage **Direktive 93/75** i njene izmjene i dopune 2009/17 o uspostavljanju sistema Zajednice za nadzor i upravljanje pomorskim saobraćajem.

Priznate organizacije

Aktivnosti na prenosu ovlašćenja za pružanje usluga pregleda brodova i izdavanje potrebnih svjedočanstava za plovne objekte registrovane pod crnogorskom zastavom prenijete su na članice Međunarodnog udruženja klasifikacionih društava (IACS), radi povećanje stepena sigurnosti i bezbjednosti plovidbe kroz ispunjenje najviših tehničkih standarda. Država Crna Gora je zaključila ugovore s Bureau Veritas-om i Ruskim registrom brodova, kao i s Hrvatskim registrom brodova.

Donošenjem podzakonskih akata do kraja 2016, koji proizilaze iz Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe u potpunosti će se izvršiti usklađivanje s **Direktivom 2009/15** o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju inspekcijski pregled i nadzor brodova, te za odgovarajuće aktivnosti pomorskih uprava i **Regulativom 391/2009** o zajedničkim pravilima i normama za organizacije za inspekcijski pregled i nadzor brodova.

Međunarodni odnosi

Crna Gora će do kraja 2014. potvrditi Atinsku konvenciju o prevozu putnika i njihovog prtljaga morem, usvojenu 1974. i Protokol iz 2002. o izmjenama i dopunama Atinske konvencije o prevozu putnika i njihovog prtljaga morem, čime će se izvršiti usklađivanje s **Odlukom 2012/22** o prihvatanju Protokola iz 2002. Atinske konvencije o prevozu putnika i njihovog prtljaga morem s izuzetkom članova 10 i 11 i **Odlukom 2012/23** o prihvatanju Protokola iz 2002. Atinske konvencije o prevozu putnika i njihovog prtljaga morem s izuzetkom članova 10 i 11.

Podzakonska akta koja će biti donijeta do 2016. na osnovu Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe u potpunosti će se uskladiti s **Direktivom 1999/63** o Sporazumu o organizaciji radnog vremena pomoraca koji su sklopili Evropska zajednica brodovlasnika (ECSA) i Federacija sindikata radnika u Evropskoj uniji (FST), **Direktivom 2009/13** o sprovođenju Sporazuma o Konvenciji o radu pomoraca (MLC 2006) i **Direktivom 1999/95** o izvršenju odredbi u pogledu radnih sati pomoraca na brodovima koji uplovljavaju u luke Zajednice.

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

Obuka pomoraca

Crna Gora je od 3. juna 2006. efektivno postala članica Međunarodne konvencije o standardima za obuku, izdavanje uvjerenja i vršenje brodske straže pomoraca (STCW konvencije 1978/95 s izmjenama i dopunama) i nalazi se na tzv. bijeloj listi Međunarodne pomorske organizacije. Lučke kapetanije u Baru i Kotoru imaju uveden sistem upravljanja kvalitetom (QMS) shodno ISO standardima 9001:2000, koji se svake godine kontroliše od strane certifikacionog tijela za sprovođenje sistema kvaliteta Loyd's register, s takođe pozitivnim izvještajima za kontrolisanog subjekta i stalnim unapređenjem ISO standarda u pogledu sticanja, izdavanja i obnavljanja ovlašćenja pomorcima, kvalitetne primjene propisa u sistemu obrazovanja, institucija nadležnih za izdavanje tih uvjerenja kao i u pogledu provjere njihovog sistema kvaliteta od pomenutog nadležnog tijela.

U Crnoj Gori se obrazovanje za sticanje zvanja sprovodi u okviru redovnog školovanja, kroz pomorske školske ustanove srednjeg i visokog obrazovanja, a obuka se stiče u centrima ovlašćenim od strane Ministarstva saobraćaja i pomorstva. Pomorci, nakon završenog redovnog školovanja i neophodne obuke u centrima za obuku, pred ispitnim komisijama Lučkih kapetanija u Kotoru i Baru polažu ispite za sticanje određenih zvanja u pomorstvu. Ovlašćenja izdata od nadležnih organa druge države članice STCW Konvencije priznaju se u Crnoj Gori pod uslovom uzajamnosti i ekvivalentnosti, a sačinjeno je i niz bilateralnih sporazuma s drugim državama.

Crna Gora intenzivno radi na ispunjavanju zahtjeva koji se odnose na nedostatke, obuke i certifikacioni sistem Crne Gore, dostavljen od strane Evropske agencije za sigurnost plovidbe, u februaru 2012.

Donošenjem podzakonskog akta na osnovu Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13), do kraja 2015. u potpunosti će se izvršiti usklađivanje s **Direktivom 2008/106** o minimalnom nivou osposobljavanja pomoraca i njene izmjene i dopune date u Direktivi 2012/35 (Manila 2010 Amandmani) kojom se mijenja i dopunjava Direktiva 2008/106 o minimalnom nivou osposobljavanja pomoraca.

Prava putnika

Do 2018. planirano je donošenje Zakona o ugovornim odnosima u pomorstvu koji će u potpunosti biti usklađen s **Regulativom 1177/2010** o pravima putnika kada putuju morem i unutrašnjim plovnim putevima.

Pristup tržištu

Izmjenama i dopunama Zakona o moru ("Sl. list CG", br. 17/07, 40/11) koji će se donijeti do kraja 2015. i donošenjem propisa na osnovu ovog Zakona u roku od 24 mjeseca od dana njegovog stupanja na snagu, postići će se potpuna usklađenost s **Regulativom 3577/92** o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prijevozu unutar država članica (pomorska kabotaža) i **Regulativom 4055/86** o

CG

INTERNO
PRESTANAK TAJNOSTI (18. IV 2017.)

primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prevozu između država članica te između država članica i trećih zemalja.

Međunarodni kodeks upravljanja bezbjednošću

Donošenjem podzakonskih akata do kraja 2016. na osnovu Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13) u potpunosti će se izvršiti usklađivanje s **Regulativom 336/2006** o implementaciji ISM Kodeksa, **Regulativom 540/2008** o izmjenama i dopunama Priloga II **Regulative 336/2006** o sprovođenju Međunarodnog kodeksa o upravljanju sigurnošću (ISM) unutar Zajednice, u vezi s obrascima dokumenata.

Pomorska oprema

Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13) propisano je donošenje podzakonskog akta do kraja 2015, a čija će primjena početi danom pristupanja Crne Gore EU, kojim će se propisati uslovi za opremu kojom se opremaju brodovi crnogorske državne pripadnosti i uslovi stavljanja te opreme na tržište, a u skladu s **Direktivom 96/98** o pomorskoj opremi, **Direktivom 2011/75** o izmjeni i dopuni Direktive 96/98 o pomorskoj opremi i **Direktivom 2012/35** o izmjeni i dopuni Direktive 2008/106 o minimalnom nivou osposobljavanja pomoraca.

Putnički brodovi

Donošenjem podzakonskih akata koji proizilaze iz Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13), do kraja 2016. biće izvršeno usklađivanje sa sljedećom pravnom tekovinom EU: **Direktivom 98/18** o kategorijama plovidbe putničkih brodova, **Direktivom 2003/25** posebnim zahtjevima stabilnosti za putničke brodove ro-ro, **Direktivom 2009/45** o sigurnosnim pravilima i normama za putničke brodove, **Direktivom 2003/24** kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 98/18 o sigurnosnim pravilima i normama za putničke brodove, **Direktivom 98/41** o registraciji osoba koje putuju na putničkim brodovima u plovidbi prema lukama ili iz luka država članica Zajednice.

Sigurnost ribarskih brodova

Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13) stvorena je zakonska osnova za donošenje podzakonskog akta do kraja 2016, kojim bi se regulisali minimalni standardi za ribarske brodove, čime će se postići potpuna usklađenost s **Direktivom 97/70** o uspostavljanju usklađenog sigurnosnog sistema za ribarske brodove duže od 24 metra. Odredbe ovih akata primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Tankeri

Izmjenom i dopunom Zakona o zaštiti mora od zagađivanja s plovnih objekata i donošenjem akata za njegovo sprovođenje čije je donošenje predviđeno do 2017. u potpunosti će biti izvršeno usklađivanje s **Regulativom 530/2012** o postepenom

prelasku tankera za prevoz ulja s duplim trupom ili zahtjevima ekvivalentnog dizajna za tankere za prevoz ulja s jednim trupom. Odredbe ovih akata primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore EU.

Pomorske nezgode

Donošenjem podzakonskog akta do kraja 2014, shodno Zakonu o sigurnosti pomorske plovidbe ("Sl. list CG", br. 62/13) u potpunosti će se izvršiti usklađivanje s **Direktivom 2009/18** o određivanju temeljnih načela o istraživanju nesreća u području pomorskog prometa, **Regulativom 651/2011** o usvajanju pravila postupaka trajnog okvira saradnje uspostavljene od strane država članica i **Regulativom 1286/2011** o usvajanju zajedničke metodologije istraživanja pomorskih nesreća.

Socijalni aspekti

Podzakonska akta na osnovu Zakona o o sigurnosti pomorske plovidbe, koja će biti donijeta do 2016, u potpunosti će se uskladiti s **Direktivom 1999/63** o Sporazumu o organizaciji radnog vremena pomoraca koji su sklopili Evropska zajednica brodovlasnika (ECSA) i Federacija sindikata radnika u Evropskoj uniji (FST), **Direktivom 2009/13** o sprovođenju Sporazuma o Konvenciji o radu pomoraca (MLC 2006), **Direktivom 1999/95** o izvršenju odredbi u pogledu radnih sati pomoraca na brodovima koji uplovljavaju u luke Zajednice.

Konvencija o radu pomoraca će biti ratifikovana do kraja 2015.

Pomorska bezbjednost - ISPS code

Do kraja 2016. planirano je donošenje Zakona o bezbjednosnoj zaštiti trgovačkih brodova i luka otvorenih za međunarodni saobraćaj. Propisi za sprovođenje Zakona, koji će biti donijeti u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu Zakona, u potpunosti će biti usklađeni s **Regulativom 725/2004** o poboljšanju sigurnosti brodova i lučkih postrojenja, **Direktivom 2005/65** o poboljšanju lučke sigurnosti i **Regulativom 324/2008** o utvrđivanju izmijenjenih postupaka za obavljanje inspekcijskih pregleda Komisije u području pomorske sigurnosti.

Administrativna sposobnost

Crna Gora ima zaokružen institucionalni okvir i ne očekuju se bilo kakve izmjene u narednom periodu.

Što se tiče administrativnih kapaciteta za sprovođenje pravne tekovine EU u oblasti pomorskog saobraćaja, Crna Gora će nastaviti da unapređuje administrativne kapacitete. Do 2016. planirano je povećanje broja službenika u Direktoratu za pomorski saobraćaj (4), Upravi pomorske sigurnosti (5) i Lučkoj upravi (3).

Neophodno je intenzivno raditi na usavršavanju i obuci službenika, naročito inspektora u cilju ispunjavanja preporuka Pariskog memoranduma o nadzoru države luke i intenzivirati saradnju s Evropskom agencijom za pomorsku sigurnost -

EMSA, Međunarodnom pomorskom organizacijom - IMO i Pariskim memorandumom o nadzoru države luke.

III. h. Satelitska navigacija

Crna Gora još uvijek nije uskladila svoje zakonodavstvo sa setom evropskih propisa koji se tiču Satelitske navigacije. Međutim, Crna Gora je 2014. usvojila inovirani Plan raspodjele radiofrekventnog spektra, u kojem je između ostalog, u tabeli alokacije radio frekventnog spektra (9 KHz-1000 GHz), propisana frekvencija za svrhu Satelitske navigacije (GNSS, GALILEO).